

EL REFERÈNDUM SOBRE LA INDEPENDÈNCIA GENERA DEBAT ENTRE ELS FIDELS

L'Església es manté neutral a Escòcia

El pròxim 18 de setembre Escòcia votarà si se separa o no del Regne Unit. Tot i que el referèndum per la independència no és un problema religiós, el factor religiós té la seva influència. Mentre les jerarquies de les diverses confessions cristianes intenten no posicionar-se davant de la independència, els fidels sí que prenen part del debat i ho fan de manera diferenciada depenent de si són catòlics, presbiterians o episcopals. Segons els sondejos, el col·lectiu més favorable a la independència són els catòlics, seguits dels ateu i els membres de l'Església d'Escòcia. **P 3-4**

Dos nous monjos professors per a Poblet

El 20 d'agost passat, dia de Sant Bernat, el monestir de Poblet va celebrar la professió solemne de fra Bernat Folcrà i fra Borja Peyra. Amb aquest darrer pas aquests dos germans del Cister van contraure el compromís definitiu amb la seva comunitat. El pare abat, Josep Alegre, en l'homilia va posar sant Bernat com a model d'entrega amorosa i d'humilitat total. Els dos nous professors van estar acompanyats de tota la comunitat de Poblet, familiars i amics. **P 16**

Solidaritat amb el poble iraquià

L'enviat personal del papa Francesc a l'Iraq, el cardenal Fernando Filoni, ha tornat de la seva visita després de reunir-se amb els refugiats de la violència de l'Estat Islàmic i donar ànims als cristians. El cardenal ha subratllat que «la meua visita no era política, sinó humanitària per encàrrec del Sant Pare». En paraules del cardenal Filoni, «la qüestió a l'Iraq no és només una tragèdia per al poble iraquià, per als nostres cristians o per als yazidis, sinó que és una cosa que toca tots els homes que tenen en el seu cor la humanitat». A través del cardenal Fernando Filoni, el Papa ha donat un milió de dòlars per als cristians i altres minories religioses. **P 5-6**

Al [CatCristEstiu] d'aquesta setmana

- II Tradicions culinàries: cuina pairal i cuina caputxina
- VII L'Església i la Gran Guerra: la pau dels cementiris
- VIII Entrevista a Mn. Xavier Romero i Galdeano

Editorial

Els cristians davant les addiccions

Fa anys, en una visita a Barcelona, el bisbe Uriarte, avui emèrit de Sant Sebastià, afirmava davant del Consell Pastoral Diocesà que un addicte a la droga no fa més que portar fins les darreres conseqüències les dependències que tots ens anem creant en el decurs de la vida. Era una manera de fer adonar els seus oients que cal no estigmatitzar els qui cauen en la droga perquè de fet, en major o menor grau, tots som vulnerables i podem esdevenir dependents. Drogar-se és la tràgica conseqüència d'un problema intern. Molts joves es droguen per por del futur o perquè no volen assimilar noves responsabilitats. Segons el portal Catholic.net, en el si de les famílies «preparen l'elecció de la droga el silenci, la por de comunicar, la competitivitat, el consumisme, l'estrès com a resultat d'un treball excessiu, l'egoisme. En síntesi, una incapacitat d'impartir una educació oberta i integral. En molts casos els fills es troben incompresos i es troben sense el suport de la família...». També és cert que molts pares es veuen desbordats per aquesta problemàtica tan dolorosa i fins i tot són víctimes d'amenaces i d'extorsions per part dels propis fills o dels seus companys en el consum.

Segons l'*Observatorio Proyecto Hombre sobre el perfil del drogodependiente. Informe 2012*, la persona addicta al consum de drogues ha canviat en relació amb anteriors estudis i actualment el perfil és el d'un home de 35 anys, que viu en una ciutat, té problemes amb la seva parella i triga gairebé deu anys a començar el seu tractament de rehabilitació. Avui, quatre de cada deu persones ateses per Proyecto Hombre té també problemes amb la beguda. En alguns països en situació de greu conflictivitat el problema s'accentua. Recentment el P. Raed Abusahliah, director de Càritas a Jerusalem, anunciava que l'ús de drogues s'està convertint en una epidèmia a l'est de la Ciutat Santa i que afecta de manera devastadora la comunitat palestina: 15.000 joves palestins consumeixen droga i 5.000 en són addictes. Al toxicodependent, mancat fonamentalment d'amor, cal fer-li conèixer i experimentar l'amor de Crist. Aquest rostre amorós el mostren quotidianament, entre d'altres, diverses institucions eclesials que treballen per la desintoxicació i la rehabilitació. Són exponents d'una Església samaritana.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Servir i regalar vida

Organitzar la vida, el temps, el treball, el descans, els compromisos, els *hobbies*, i tantes obligacions, no sempre resulta bo de fer. Molts manifesten patir una asfixiant saturació i arriben a dir que no tenen temps per a res. Altres saben compaginar temps i temps, tot i que diuen que sense massa solta ni volta. Mentre que altres prefereixen definir prioritats i anar a poc a poc, ben compassats.

Qui sap si és una mescla de tot un poc el que tantes vegades ens passa. Quan només fem coses per fer-les, patim l'estrès de l'activisme i no quedem satisfets: un cert remordiment ens diu que hem de posar un poc més d'ordre a la vida.

No trobeu que enmig de tanta activitat podria anar bé tenir una mesura que ens ajudés a resituar cada cosa en el seu lloc i allò que és accidental passés a segon terme i allò que és important passés a primer? Posar prioritats a l'hora de programar i programar-nos és un bon principi d'organització. Això sí, hem de tenir clar que hi ha d'haver un referent ben definit.

Així i tot, encara hauríem de concretar aquesta mesura. Vull suggerir, en un primer intent, que la mesura sigui la voluntat de servir les persones i les institucions amb la finalitat de procurar el bé de tots i amb preferència per als més febles. La primera preocupació no serà donar coses, sinó donar-se un mateix, oferint temps i esforç.

«En la nostra cultura dominant —ens diu el papa Francesc—, el primer lloc és ocupat per les coses exteriors, immediates, visibles, ràpides, superficials, provisories. La realitat cedeix el lloc a l'aparença» (EG 62). Per això —diu també— que «el problema no és sempre l'excés d'activitats, sinó sobretot les activitats mal viscudes, sense les motivacions adequades, sense una espiritualitat que impregni l'acció i la faci desitjable» (EG 82). Estem davant l'alternativa d'organitzar la vida pensant només en un mateix o intentant servir millor els altres. De la decisió que es prengui en vindrà la qualitat dels resultats. Cal posar tota organització al servei de les persones.

L'efemèride de la setmana

Dia 5 de setembre del 1997: mor la fundadora de les Missioneres de la Caritat, Teresa de Calcuta

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Carles del Aguila, Josep M. Alimbau, David Andrés, Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Joan Boronat, Ferran Burgal, Xavier Carbonell, Agustí Codinach, David Compte, Jordi Curcó, Delfi Dalmau, Carlos Dorado, Juanjo Fernández, Joaquim Ferrer, Anna Figueras, Anthony Francome, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Josan Montull, Consol Muñoz,

Joan Pallarès-Personat, Elisenda Picart, Joan Piñol, Quique, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat

(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra.

C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 130 €

Gibraltar i Portugal: 130,01 €

Resta d'Europa: 208,01 €

Amèrica i Àfrica: 243,11 €

Àsia i Oceania: 317,21 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Neutralitat religiosa davant del referèndum a Escòcia

Les confessions cristianes no es posicionen, però el debat és viu entre els fidels

Joan Piñol

El referèndum sobre la independència d'Escòcia no és un problema religiós. Aquí no hi ha conflictivitat religiosa com a l'enquadrat conflicte d'Irlanda del Nord. A la terra de sant Andreu no hi ha dialèctica de caire identitari. Tot i així, el factor religiós té una presència pregonada encara que sembli una mera subtilesa sociològica. El mosaic religiós d'Escòcia s'està revinclant en els seus mecanismes interns més històrics. Els engranatges de la composició social escocesa expliquen bona part del fenomen independentista. Mentre les jerarquies de les diferents confessions cristianes malden per no posicionar-se, els seus fidels sí que estan prenent part en el debat i ho fan de manera diferenciada segons si són catòlics, presbiterians o episcopalsians.

Per comprendre-ho cal parar atenció a la composició religiosa d'Escòcia. Segons el cens oficial del 2011, un 32,4% de la població pertany a l'Església presbiteriana d'Escòcia; un 15,9%, a l'Església catòlica; un 5,5%, a d'altres confessions cristianes, i un 2,5%, a la resta de religions. Els ateu i agnòstics representen un 36,7% de la població. L'Església d'Escòcia va ser fundada arran de la reforma protestant, sota forta influència calvinista. Legalment, aquesta és l'Església nacional, de la mateixa manera que els anglicans ho són a Anglaterra. L'Església d'Escòcia ha patit una davallada de fidels molt pronunciada. Mentre el 2001 eren més d'un 42% de la població, al cens del 2011 només eren un 32%. En canvi, el catolicisme no ha disminuït ja que 10 anys abans representava la mateixa xifra: un 16%. A grans trets, podem dir que els presbiterians estan disminuint de manera sostinguda mentre que els catòlics es mantenen en les mateixes xifres.

Anticatolicisme escocès

Històricament el catolicisme escocès va renèixer després de la Reforma protestant gràcies a la massiva immigració irlandesa de mitjan segle XIX. Fins al 1878 no es va poder restablir l'organització eclesiàstica catòlica després de segles de persecució a mans dels protestants. Els catòlics, doncs, sempre van ser una minoria pobra, urbana i de caràcter obrer. La seva procedència irlandesa va fer que fossin objecte d'una discriminació ferotge. Una reminiscència n'és la dura rivalitat que existeix entre l'equip catòlic de futbol de Glasgow, el Celtic, i l'equip protestant, els Rangers. Tot i que en les generacions més joves les diferències ja no es notin, encara hi ha la impressió que els catòlics estan en un país protestant.

Un grup social minoritari, històricament pobre i format per immigrants, com reacciona davant l'auge de l'independentisme? Els catòlics sempre havien estat propers al partit laborista

L'equip de futbol catòlic de Glasgow, el Celtic.

i s'havien malfiat del partit nacionalista escocès, l'SNP, al qual veien com a partit protestant. Tant és així que es coneixia l'SNP com a «Scottish No Pope», és a dir, «Escocesos no Papa». En canvi, segons les últimes enquestes, els catòlics són el col·lectiu religiós més favorable a la independència. Com s'entén aquest gir? Cal anar a les deus de la història recent per copsar el canvi.

Al llarg del segle XX el suport dels catòlics al Partit Laborista havia estat abassegador. Segons les enquestes, a les eleccions del 1979 un 77% dels catòlics escocesos van votar els laboristes; el 1997 va tocar el sostre amb un 81% dels catòlics votant Tony Blair. No en va, aquest primer ministre laborista ha nascut a Edimburg i es va convertir al catolicisme l'any 2007. En canvi, a les eleccions escoceses de l'any 2011 que l'SNP va guanyar per majoria absoluta, només un 36% dels catòlics va votar els laboristes mentre que un 43% apostava per l'independentista Alex Salmond. Què ha passat en aquests 17 anys? Segons el periodista i nacionalista escocès

Entre els catòlics hi ha un 48% que diu que votarà sí; un 38% que votarà no i un 14% d'indecisos

Els antics immigrants irlandesos han mantingut l'històric sentiment antiLondres

David Kerr, el partit que va heretar Tony Blair l'any 1997 s'adeia perfectament amb el catolicisme escocès. Era un partit progressista en les qüestions econòmiques, però conservador en els temes bioètics i socials. L'oposició a l'avortament i al matrimoni homosexual juntament amb una decidida defensa dels pobres

i els treballadors el feien el partit ideal per a la minoria catòlica. Quan Blair va donar llum al «Nou Laborisme», socialment progressista i econòmicament neoliberal, els catòlics van començar a desertar de les seves files.

Catòlics nacionalistes

Els catòlics se senten més escocesos que els protestants. Segons un estudi encapçalat pel professor Hickman, els antics immigrants irlandesos «no se senten a casa a la Gran Bretanya» i han mantingut l'històric sentiment antiLondres. No és estrany que, al cens del 2011, les dues regions amb més sentiment nacionalista escocès siguin la segona i la tercera regió més catòliques. L'evidència més clara d'aquest lligam es va poder observar l'any 1997. Aquell any es va celebrar el referèndum perquè els escocesos decidissin si estaven d'acord a establir un govern regional autònom. Un 74% va estar d'acord amb l'autonomia i un 64% va estar d'acord a atorgar capacitat legislativa i tribu-

tària al govern escocès. Les zones amb més suport al sí van ser les regions més catòliques, situades al centre d'Escòcia, a la zona que envolta Glasgow. Abans d'aquest referèndum, molts catòlics temien que el govern escocès fos excessivament protestant i discriminés els fidels a Roma. L'arquebisbe de Glasgow d'aquell moment, el cardenal Thomas Winning, va prendre partit de manera activa i va anunciar públicament que «els catòlics no havien de témer un parlament escocès».

El lligam amb el nacionalisme escocès s'ha intensificat des que l'any 1990 Alex Salmond és el president de l'SNP. Un dels seus objectius va ser apropar-se a l'electorat catòlic i treure's del damunt l'estigma de l'anticatolicisme del partit. Ho va fer, no només recordant tot sovint que un dels fundadors de l'SNP era el catòlic convers Compton Mackenzie, sinó també apropant-se a la jerarquia de l'Església. El millor moment d'aquest apropament va ser la visita d'estat del papa Benet XVI a Escòcia l'any 2010. L'anterior visita d'un Papa (Joan Pau II l'any 1982) havia aixecat les condemnes del president de l'SNP d'aquell moment, Billy Wolfe, que va condemnar enèrgicament el viatge.

La jerarquia catòlica sempre s'havia mantingut relativament neutral. Tot i així, durant el pontificat del cardenal Keith O'Brien a l'arxidiòcesi d'Edimburg (1985-2013), la proximitat amb el nacionalisme escocès va arribar al seu punt àlgid. El professor d'Oxford Jim Gallagher reconeix que «hi havia una simpatia manifesta de la jerarquia catòlica vers el nacionalisme». El cardenal O'Brien va arribar a afirmar en una entrevista l'any 2006 al diari *L'Observador Catòlic Escocès*, que «seria feliç si els escocesos triessin la independència». La situació va canviar extremadament el 23 de febrer del 2013 quan quatre sacerdots van reconèixer que havien rebut proposicions sexuals per part del cardenal O'Brien al llarg dels anys vuitanta. El Vaticà va reaccionar immediatament i el papa Benet XVI, en una de les seves últimes decisions, el va apartar de l'arxidiòcesi i no el va permetre d'assistir al conclave per escollir el seu successor. El juliol del 2013 el papa Francesc va nomenar el diplomàtic Leo Cushley arquebisbe d'Edimburg.

El canvi s'ha fet notar. Cushley ha servit durant 20 anys fora d'Escòcia en diferents nunciatures fins que l'any 2009 va ser nomenat cap de la secció anglesa de la Secretaria d'Estat del Vaticà. Com a tal, va acompanyar el papa Benet XVI als seus viatges a Malta, Xipre i també al Regne Unit l'any 2010. A la seva terra natal, ha fet notar la seva moderació. «Sobre fe i moral parlem, perquè són coses que ens impliquen, però en els temes estrictament polítics no ens trobaran prenent part per un bàndol», va explicar al diari *The Scotsman*.

El 22 de juny va escriure una columna d'opinió al diari anglès *Sunday Times* en què va tornar a expressar la neutralitat de l'Església recordant les paraules del papa Francesc en l'entrevista a *La Vanguardia*, on afirmava que «la independència de les nacions que no compten amb un antecedent d'unitat forçosa s'han d'agafar amb pinces». Cushley deixava clar que la posició dels catòlics és diferent de la dels protestants perquè «no tenim una llarga tradició de relació amb les institucions de l'estat ni tenim un estatus

Visita d'estat del papa Benet XVI a Escòcia l'any 2010.

constitucional privilegiat». Les seves prioritats són diferents. «Em preocupo per la fe i la moral i la meua llibertat en aquests temes. Ara per ara, la diferència en aquests aspectes entre Londres i Edimburg és ben poca. Com que no hi ha cap diferència entre el que tenim ara i el que tindriem en una Escòcia independent, penso que la resta està obert al debat.» En conclusió, la secularitzada Escòcia i la secularitzada Anglaterra no presenten gaires diferències, així que els catòlics hauran de decidir sense un pronunciament de l'Església.

Amenaça laïcista

Però no tots els cristians pensen el mateix. Les Esglésies protestants lliures, escindides de l'Església d'Escòcia, han pres part d'una manera molt més combativa. «Els cristians no poden votar en consciència per una Escòcia independent, perquè això portaria a un estat secular i el cristianisme seria exclòs del reconeixement estatal com a religió nacional», afirma el reverend John Ross de l'Església lliure escocesa. En efecte, el to, sovint laïcista, de l'SNP ha espantat molts cristians. El febrer passat el parlament escocès va aprovar el matrimoni homosexual a proposta de l'SNP, cosa que va aixecar fortes protestes dels catòlics. Molts apunten que l'SNP portaria molt més enllà la seva agenda antireligiosa en una Escòcia independent. El reverend Ross ho resumeix: «El sí no és només un vot a favor d'una Escòcia independent, sinó també a favor d'una Escòcia secularitzada.» L'SNP va publicar l'esborrany d'una constitució interina per si guanya el sí. En aquest text no apareixia l'Església d'Escòcia com a religió nacional. El govern escocès, però, va defensar que «no proposem cap canvi en l'estatus de cap religió».

Una de les personalitats catòliques més contràries a la independència és l'exparlamentari per Glasgow George Galloway. Aquest exdiputat laborista està recorrent Escòcia fent campanya pel no. «La meua experiència de ser

MONS. CUSHLEY
«Sobre fe i moral parlem perquè són coses que ens impliquen però en els temes estrictament polítics no prendrem part per un bàndol»

DAVID CHILLINGWORTH
«Hi ha grups que volen fer servir el que serà un temps de canvi per renegociar el paper de la religió a l'espai públic»

Chillingworth té la postura clara: «El meu origen irlandès m'ha ensenyat que no és encertat que les Esglésies facin de defensors de posicions polítiques concretes.»

En canvi, també hi ha qui ho veu d'una altra manera com el grup Cristians per la Independència, dirigits pel diputat de l'SNP David Thompson. «Nosaltres volem que la veu dels cristians s'escolti abans i després del referèndum per assegurar-nos que, en cas que guanyi el sí, la religió no sigui expulsada de l'espai públic», explica el diputat.

La posició més delicada la té l'Església d'Escòcia. Tot i que els seus fidels són més aviat contraris, la posició oficial ha estat neutral. Van organitzar un gran debat sobre la independència amb 730 sacerdots i laics que va tenir lloc el 20 de maig. Amb partidaris del sí i del no moderats per un bisbe presbiterià, l'Església d'Escòcia vol afavorir un debat sincer i respectuós. El moderador de l'Assemblea de l'Església, el reverend John Chalmers, va afirmar que «no ens podem amagar, és una de les decisions més històriques de la història d'Escòcia».

Amb tot, les diferències són evidents. Segons un sondeig, el col·lectiu més favorable a la independència són els catòlics seguits dels ateu i els membres de l'Església d'Escòcia. Entre els catòlics hi ha un 48% que diu que votarà sí: un 38% que votarà no i un 14% d'indecisos. En canvi, entre els membres de l'Església episcopal, un 75% diu que votarà no. Segons un estudi anterior a l'inici de la campanya pel referèndum, un 30% dels catòlics eren independentistes per només un 17% dels membres de l'Església d'Escòcia.

Sigui quin sigui el resultat del referèndum, està clar que les diferents confessions han aportat el seu granet de sorra en el debat. S'han demostrat les diferents palpitations dins un poble religiosament divers. «No hi ha cap amenaça d'una divisió irreconciliable entre nosaltres», s'alegra l'arquebisbe Leo Cushley. En aquest cas, només queda una solució: que el poble parli.

catòlic a Escòcia m'ha fet témer la independència», afirma. Segons ell, el sectarisme anticatòlic contra la minoria irlandesa es pot tornar a restablir sota les mans de l'SNP.

Allò que és cert és que tots els grups laïcistes donen suport a la independència de forma monolítica. La Societat Secular Escocesa va anunciar el seu suport a la separació argumentant que l'estat britànic «dóna una injusta protecció a certes formes del cristianisme». La passió dels ateu per la independència fa maliciar molts catòlics i protestants. «Hi ha molts grups que volen fer servir el que serà un temps de canvi per renegociar el paper de la religió a l'espai públic», tem el bisbe David Chillingworth, de l'Església episcopal escocesa. Aquesta confessió cristiana de més de 50 mil fidels ha manifestat una fredor total davant la independència. No en va, tenen l'estigma històric de ser l'Església anglesa a Escòcia atès el seu lligam amb els anglicans. El bisbe

El cardenal Filoni porta la proximitat del Papa a l'Iraq

Francesc dóna un milió de dòlars per als cristians i altres minories

Agències

Ciutat del Vaticà

L'enviat personal del papa Francesc a l'Iraq, el cardenal Fernando Filoni, ha tornat de la seva visita després de reunir-se amb els refugiats de la violència de l'Estat Islàmic i donar ànim als cristians. El purpurat, prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, ja ha mantingut una trobada amb el Papa, al qual ha informat fil per randa de la seva estada a l'Iraq.

El cardenal Filoni, que va ser nunci a l'Iraq, ha explicat que «hi ha una gratitud forta no tan sols per aquest compromís material del Papa, sinó també perquè la seva veu s'ha fet present en aquesta situació difícil i terrible en què es troben prop de 160.000 persones entre cristians i altres minories». Segons el purpurat, les autoritats locals «han manifestat la dificultat de comptar amb els instruments per defensar les seves terres i la seva gent. En aquest punt se sol·licita l'ajuda, la solidaritat internacional, però també des d'un punt de vista polític i militar».

L'enviat del Papa ha subratllat que «la meua visita no era política, sinó humanitària per encàrrec del Sant Pare». En paraules del cardenal Filoni, «la qüestió a l'Iraq no és només una tragèdia per al poble iraquiana, per als nostres cristians o per als yazidis, sinó que alguna cosa més que toca a tots els homes que tenen en el seu cor la humanitat. Petites o grans minories, credos diversos i religions diverses, no hi ha cap argument per no creure que tots estem units per una mateixa dignitat humana, que ha de ser cuidada, defensada i valorada».

A través del cardenal Fernando Filoni, el Papa ha donat un milió de dòlars per als cristians i altres minories religioses. També ha lliurat al president iraquiana, Faud Masum, una carta del Pontífex, el qual ha afirmat: «Estic disposat a anar-hi», per posar fi al sofriment de les poblacions perseguides per l'Estat Islàmic. En aquest sentit, el purpurat ha expressat que «coneixent el cor, la ment i també el motiu pel qual hi vaig ser enviat, no dubto que si en aquest moment hagués pogut, no hauria dubtat a fer-ho directament».

El Papa s'ha pronunciat molts cops sobre la situació a l'Iraq i ha arribat a dir: «És lícit aturar l'agressor injust, aturar, no dic bombardejar, i per tant avaluar els mitjans amb els quals fer-ho. Hem de tenir memòria de totes les vegades que amb aquesta excusa d'aturar l'agressor les potències s'han apropiat dels pobles i han fet una veritable guerra de conquesta! Una sola nació no pot jutjar com s'atura això, com s'atura un agressor injust». Comentant aquestes paraules de Francesc, el cardenal Filoni ha indicat que «nosaltres no podem estar mai a favor de la guerra. Es tracta de defensar els drets de tota persona de bona voluntat. Cadascú ho ha de fer segons la seva pròpia capacitat. El Sant Pare ho fa amb tota la seva capacitat moral

«No hi ha cap argument per no creure que tots estem units per una mateixa dignitat humana, que ha de ser cuidada, defensada i valorada»

i espiritual. Cadascú en l'àmbit civil, en l'àmbit social, en l'àmbit personal, n'ha d'assumir la pròpia responsabilitat. Si no hi intervenim, tindrem un genocidi».

També l'observador permanent del Vaticà davant de l'ONU, Mons. Silvano Tomasi, ha exhortat la comunitat internacional a actuar amb decisió

i a aturar les persecucions de l'Estat Islàmic a l'Iraq per evitar un genocidi com el que va passar a Rwanda el 1994: «La comunitat internacional té la responsabilitat de protegir, també amb la força, el que no pot ser fet per les autoritats locals. Hi ha éssers humans els drets fonamentals dels quals són trepitjats i les autoritats locals no hi poden intervenir. Per tant, el deure de la comunitat internacional és protegir-los». Igualment, ha demanat bloquejar qualsevol ajuda o finançament a l'Estat Islàmic.

D'altra banda, en un comunicat conjunt del cardenal Fernando Filoni i del patriarca caldeu, Louis Raphael Sako, es demana intervenir urgentment amb ajudes de primera necessitat i garantir la protecció de les poblacions locals.

Foley, profundament catòlic

Una de les imatges més terribles del

conflicte a l'Iraq l'ha protagonitzat el periodista nord-americà James Foley, decapitat per un milicià de l'Estat Islàmic. El papa Francesc va trucar personalment la família del periodista per mostrar-los el seu suport en aquests moments tan difícils. Com ha explicat una germana del reporter, «va ser molt bonic per la seva part. Vam sentir que en Jim i Déu ens miraven des de dalt i ens donaven esperança i força per tirar endavant i viure la vida plenament, com ho feia ell. El Papa ens va assegurar que la seva mort no va ser en va». Alhora, el Pontífex va quedar colpit per la fe profunda de la família.

Segons ha revelat el cardenal arquebisbe de Lió, Philippe Barbarin, el periodista nord-americà era «profundament catòlic, resava el Rosari cada dia i volia deixar el periodisme després d'acabar el reportatge per dedicar-se al diàleg interreligiós».

Les floretes del papa Francesc

Un bon rector de poble

Vet aquí una cronologia ràpida de les principals etapes de la vida adulta del papa Francesc.

Va entrar a la Companyia de Jesús el 1963. El 1969 va ser ordenat sacerdot i el 1973 ja era provincial dels Jesuïtes a l'Argentina, en moments políticament difícils. El 1980, ja lliure del pes de ser provincial, va ser nomenat rector del Col·legi Màxim de la Facultat de Filosofia i Teologia, i rector de Sant Josep a la diòcesi de Sant Miquel. Fou ordenat bisbe el 1992, i nomenat cardenal-arquebisbe de Buenos Aires el 2001. Com a culminació d'aquesta carrera eclesiàstica, va ser elegit Papa el 2013.

Va tenir càrrecs, honors, responsabilitats, però ell no ho ambicionava. Si va fer una carrera ascendent a l'Església no va ser perquè volgués fer cap mèrit ni tin-

gués ambicions. Simplement ho assumia tot amb esperit d'obediència i de servei. Aquest esperit marca tota la seva vida.

De fet, ens confessa ell mateix, que els anys més bonics de la seva vida van ser els dedicats a ser rector. Aquest és el seu tarannà. Estar a prop de la gent, parlar amb ells, interessar-se per la feina, salut, família, problemes, alegries..., tot amb una gran càrrega espiritual, com ho fa un bon rector de poble.

Sempre va ser un pastor que feia olor «d'ovella». Va tenir aquesta manera d'actuar i el mateix estil pastoral en tots els càrrecs que va exercir. Va ser provincial, bisbe i arquebisbe amb l'esperit d'un rector de poble. Un cop elegit Papa, no ha perdut l'olor d'ovella.

Josep M. Massana,
o.f.m.

Iraq

L'ajuda de Càritas arriba a les famílies iraquianes

Queviures, aigua, menjar i roba són les necessitats més urgents

Agències
Bagdad

La dura situació dels iraquians que fugen de la persecució és una tragèdia de proporcions èpiques, denuncia Càritas Iraq. Més d'un milió de persones han fugit de casa seva al nord i centre de l'Iraq a causa dels extremistes musulmans sunnites, que han pres les províncies de Ninewa, Al-Din i Diyala.

Molts dels que han fugit són cristians, yazidís i musulmans xiïtes. Aquestes persones són el blanc dels seus atacs. Durant la fugida, en passar pels punts de control de l'Estat Islàmic, els ho prenen tot. Homes assassinats i dones i nens segrestats i violats. I la llista de barbaritats no s'acaba.

«El repte més gran és el refugi. Moltes famílies viuen a la intempèrie. No tenen articles bàsics. Les temperatures superen els 45 graus centígrads», assenyala Nabil Nissan, director executiu de Càritas Iraq. De moment, aquesta organització ja ha proporcionat queviures, aigua, menjar i roba a les famílies que han fugit. En una primera fase han acollit 3.000 famílies. En una segona, estan ajudant 2.000 beneficiaris a Zakhó i 3.000 a Duhok.

El nivell de patiment supera de llarg tots els esforços de solidaritat. Això no obstant, Nabil Nissan es mostra ferm: «En aquesta crisi no hi ha lloc per a la desesperació. Necessitem paciència, esforç i resistència.» Y apunta el fort trauma emocional que pateixen els refugiats: «El xoc al qual s'enfronten és horrorós i té un fort impacte en la seva psicologia. Imagineu-vos què pot significar que els obliguin a abandonar casa seva i anar-se'n sense res.

Càritas Iraq continua treballant activament per les minories iraquianes i fa una crida a no oblidar les víctimes d'un conflicte que empitjora dia a dia.

També Ajuda a l'Església Necessitada (AEN) està desenvolupant una campanya de suport als cristians a l'Iraq. Recentment, Maria Lozano, subdirectora del departament de comunicació d'AIN, va visitar els camps de refugiats de l'Iraq. En declaracions a l'agència Aciprensa, destaca que «la fe dels cristians a l'Iraq, malgrat la persecució, és indestructible. La fe és el motiu de la seva vida. Tot i les persecucions, els nens porten rosaris al coll i la gent no s'amaga els tatuatges de creus o les medalles que els identifiquen com a cristians. No renunciaran a la seva fe, malgrat que aquest és el motiu pel qual els persegueixen».

Durant la visita als camps de refugiats, Lozano no només ha volgut conèixer sobre el terreny les necessitats de la gent, sinó que «també he volgut mostrar la nostra solidaritat amb aquestes persones que ho han deixat tot per defensar la seva fe. Han de saber que estem amb ells i que no els oblidem».

Per això, des d'Ajuda a l'Església

Alexander Buehler / Càritas Iraq

Necessitada es fa una crida: «Resem perquè tots aquests refugiats tinguin consol interior, el suport de Déu i la força per suportar-ho tot. També cal donar suport a les ONG que treballen a l'Iraq. La societat hauria de mobilitzar-se perquè aquest no és un problema només de l'Església, sinó de la humanitat. Estem assistint a un genocidi cultural, humà i religiós, una tragèdia. I n'estem sent testimonis muts. Hauríem de fer sentir la nostra veu i dir als nostres governants que actuïn en aquesta barbàrie.»

Noves crides

Cada vegada són més les veus que s'uneixen al papa Francesc per demanar la pau i una reacció eficaç per part de la comunitat internacional. En aquesta ocasió, el mestre de l'orde dels Dominics, el P. Bruno Cadoré, s'ha adreçat als líders mundials i a l'ONU a través d'una carta: «Cap de nosaltres no pot restar indiferent amb el que està passant a l'Iraq ara mateix. (...) És una violació del Dret humanitari internacional i és un crim contra la humanitat. (...) Si bé el conflicte sembla que sigui de religió, de fet, no hi té res a veure, ja que Déu és un Déu de vida i no de mort.»

Segons el P. Cadoré, aquesta crisi pot ser una oportunitat «per sortir d'una mentalitat centrada només en els nostres propis interessos nacionals, cap a una altra de centrada a assegurar la preservació de la vida i la dignitat humana de cada persona, independentment de la raça, origen ètnic, religió o qualsevol identitat que tingui».

El mestre de l'orde dels Dominics

MARÍA LOZANO
«Estem assistint a un genocidi cultural, humà i religiós, una tragèdia. I en som testimonis muts»

P. BRUNO CADORÉ
«Si bé el conflicte sembla sobre religió, de fet, no hi té res a veure, ja que Déu és un Déu de vida i no de mort»

reconeix els esforços dels països que estan responenent a les necessitats de seguretat i d'ajuda humanitària de les persones que fugen de l'Iraq, encara que «això no és suficient per garantir-ne la supervivència. (...) La comunitat internacional té l'obligació d'intervenir-hi». En aquest sentit, el P. Cadoré demana que «s'asseguri el desplegament immediat de les unitats militars especialitzades, de la major quantitat possible de països, perquè es compti amb la capacitat necessària d'aturar la neteja ètnica i sectorial; garantir el retorn segur dels refugiats i dur els responsables davant la justícia».

El religiós també exigeix que «s'aturi la provisió de qualsevol tipus d'armes als delinqüents i se sancioni els que continuïn proporcionant-los armes. Que es respongui immediatament per desarticular la crisi humanitària; que es protegeixi els membres perseguits pels grups minoritaris i se'ls concedeixi asil sense falta; que es posin en marxa immediatament les condicions per al diàleg i converses de pau que incloguin tots els sectors de la societat».

Per la seva banda, la Comissió Permanent del Fòrum de Laics d'Espanya també ha denunciat la persecució religiosa a l'Iraq. A través d'un comunicat subratllen que «no podem callar davant les persecucions punyents, que en nom de Crist, pateixen fa massa temps germans nostres en la fe. Denunciem davant del món aquesta persecució, com més va més horrorosa en ser feta en el nom d'una religió. Oferim la nostra proximitat, solidaritat i pregàries per aquests germans que pateixen en haver d'abandonar la seva pàtria per no ser massacrats».

El text recull una condemna als assassinats i crims perpetrats: «Això és una greu ofensa a Déu, però també a l'ésser humà i a la nostra consciència de laics cristians. Demanem a la comunitat internacional, als organismes d'Europa i als governs occidentals que prenguin mesures efectives perquè s'aturi aquesta persecució.»

Igualment, demanen als catòlics espanyols una reacció ferma: «No podem restar indiferents davant d'aquesta persecució. (...) Les vacances d'estiu no poden ser excusa per callar. El papa Francesc ho ha denunciat. Seguim el seu exemple.»

«L'alegria de l'Evangelí és que no som una Església perfecta»

Sor Veronica Donatello, responsable del Departament per a la catequesi de persones amb discapacitat de la Conferència Episcopal Italiana

Rosa María Jané Chueca

Sor Veronica Donatello, franciscana alcantarina, és filla de pares sords. Com diu ella mateixa, «des del si matern el Senyor em va cridar a treballar amb aquestes persones». Va començar fa 20 anys a la seva diòcesi, a Roma, a integrar plenament les persones sordes a l'Església. Fa tres anys que col·labora amb la Conferència Episcopal Italiana en el Departament per a la catequesi de persones amb qualsevol tipus de discapacitat, i hi elabora instruments catequètics i per a la pastoral. Sor Veronica ha participat recentment en la XXIV Trobada Nacional de la Pastoral del Sord, celebrada a Barcelona.

Va ser pels seus pares que va decidir dedicar-se a les persones sordes?

Jo veia que els sords estaven sols i tancats en ells mateixos. Per això, fa uns 20 anys vam iniciar una missa amb intèrprets, on els sords participaven en les lectures i la pregària dels fidels amb la llengua de signes. A poc a poc s'ha anat creant una cultura nova. Lentament s'ha anat fent una feina per tal que formin part de la comunitat eclesial. Fins i tot els sords fan evangelització pel carrer amb oients, que coneixen una mica la llengua de signes i de lectura labial, i treballen plegats. A Roma hi ha sis esglésies on la missa és amb intèrpret i s'hi canta amb llengua de signes. De mica en mica s'ha creat una mentalitat de normalitat. La persona discapacitada és un tresor i ha de ser compartit amb la comunitat. La comunitat ha de canviar, ha d'eliminar els seus prejudicis. És veure en aquestes persones els nostres germans, tenir una mentalitat que es fixi no en els límits o en les discapacitats, sinó en veure que és el meu germà i que pertany a la meua comunitat, una comunitat extensa, com diu el papa Francesc.

Com viu la fe una persona sorda?

No viu la fe d'una manera diferent dels oients, però sí que l'expressa de manera diferent. Els oients l'expressen amb la paraula; la persona sorda l'expressa amb la imatge. Per a la persona sorda, és molt important la comunitat. Expressa amb els signes, amb els cants... però l'essència és la mateixa: l'amor. Tots estem cridats a estimar, però la resposta no és la mateixa. Jo, com a filla de sords, m'alimento molt de les imatges. Tot el que és imatge és paraula per a mi, per als oients, no. Els oients hi senten amb les orelles, jo hi sento amb els ulls.

Tenen més facilitat per viure el silenci interior?

Depèn de la persona, perquè el sord comunica amb els ulls i les imatges continuament els provoquen. Segurament el sord té un concepte del silenci diferent del que puguem tenir els oients. Per a l'oient, el silenci és absència de

Agusti Codinach

so, però els sords han nascut sense so o sentint-hi molt poc. Tenen una capacitat receptiva de la realitat més forta, perquè senten les emocions, són molt empàtics perquè la discapacitat fa que hagin desenvolupat altres sentits.

Com cal acostar-se a una persona sorda?

Primer, cal no tenir prejudicis, no tenir por. Els oients han d'acollir les persones sordes sense prejudicis, igual com elles han d'acollir els oients. Segon, cal intentar entrar en comunicació gratuïtament, com un amic, compartint la vida... després ja vindrà aprendre la llengua de signes, una lectura labial clara... el primer és sentir que l'altre

no és discapacitat, sinó germà meu. Cal crear una comunitat que aculli, que no tingui por.

Pel que fa a acollida, el Papa és un exemple a seguir...

El Papa ha mostrat molt sovint la seva proximitat amb els discapacitats. Ell no coneix el braille, ni el llenguatge de signes... però parla amb els sords, amb els cecs... fa servir un llenguatge senzill que toca el cor. Aquest és un llenguatge per a tothom i no és difícil. Només cal un cor generós. És el llenguatge de l'amor, de la quotidianitat. El papa Francesc impacta tant perquè és una persona senzilla, alegre, parla al cor de l'altre. És una persona d'allò més normal, però atrau perquè parla al cor de l'home, dona testimoni amb alegria i va a les perifèries, on habiten els darrers que poden ser els discapacitats, els estrangers, els malalts, un pare o mare de família que viu moments de crisi, les persones que no van a les parròquies...

Es pot viure l'alegria malgrat la discapacitat?

L'alegria no ve d'una perfecció física. També un oient, amb els seus cinc sentits, té limitacions. Si jo em reconec els límits, el límit de l'altre, com pot ser una discapacitat, no m'espantarà. La persona alegre és la que està en gràcia de Déu, sigui discapacitada o no. L'alegria ve quan et trobes amb Crist i amb la comunitat. Has de reconèixer que ets un prodigi tal com ets, no com el món diu que has de ser. L'estatus físic no te'l dona l'alegria, sinó com vius la teva quotidianitat. Si visc aquesta alegria sóc capaç de donar gràcies a

Déu. Si no visc la meua vida sense ser fecunda, sóc estèril... i aleshores, per a què serveixo?

Quina és l'alegria de l'Evangelí?

Crec que l'alegria de l'Evangelí és que no som una Església perfecta, on només hi ha els sans. L'Església és on un ha de sentir-se com a casa. A casa de la meua mare, «de la mama», és on puc ser jo, sóc lliure. L'Església és aquesta mare i la comunitat està cridada a acollir i a buscar les persones perdudes. Incloure vol dir obrir, acollir... Avui són els discapacitats, perquè són marginats, viuen a la perifèria, en la soledat. Estem cridats a construir la cultura de la vida, que és ajudar a acollir tothom, siguin com siguin.

Som una Església acollidora que encomana alegria?

El cristià ha d'obrir-se i acollir l'altre, en la seva diversitat. Jesús camina a l'encontre de l'altre. Estem cridats a sortir de nosaltres mateixos i anar cap als altres, però no amb una resposta ja preparada. Es tracta de caminar al costat de l'altre, d'acompanyar-lo. La pregunta sobre la fe ha de sorgir com en el temps dels primers cristians, que la gent digui: «Veig que vius una vida diferent, com és això?» Davant del testimoni cristià neix una pregunta. La meua vida és testimoni de l'alegria. «Com és possible? Si ets cec, si ets sord...» És possible perquè la felicitat ve de l'Altre. L'alegria de l'Evangelí ens fa nous. No podem ser rígids, ni durs, ni fer una cara trista, tancats en el nostre grup... cal recuperar la comunitat que dona testimoni de la seva fe.

«El Papa no coneix el braille, ni el llenguatge de signes... però parla amb els sords, amb els cecs... perquè parla al cor de l'home»

«Has de reconèixer que ets un prodigi tal com ets, no com el món diu que has de ser»

Anglaterra

Un 10% dels capellans catòlics anglesos eren anglicans

Actualment hi ha més de 4.000 fidels provinents de l'Església d'Anglaterra

Joan Piñol

Un estudi ha demostrat el que alguns estudiosos ja assenyalaven: molts capellans anglicans s'han convertit al catolicisme en els últims 20 anys. La sociòloga Linda Woodhead, de la Universitat de Lancaster, ha aconseguit fixar la xifra concreta d'aquest èxode. En total, 389 sacerdots catòlics que actualment serveixen les diòcesis angleses i gal·leses havien estat anteriorment clergues de l'Església d'Anglaterra. Aquests sacerdots representen pràcticament un 10% del total de religiosos del país. Segons les xifres oficials de la Conferència Episcopal Anglesa, hi ha uns 3.000 sacerdots diocesans en actiu, uns 800 jubilats i 1.000 religiosos. La proporció que representen aquests sacerdots que provenen de l'anglicanisme és encara més gran si es té en compte que la majoria encara estan en actiu. Així doncs, són uns 400 dins dels 3.000 diocesans en actiu.

Segons va admetre Woodhead al diari catòlic anglès *The Tablet*, el que suposa una pèrdua relativament petita dins dels 18.000 clergues anglicans és un guany molt significatiu per a l'Església catòlica, que té molts menys capellans. L'estudi va revelar que uns 250 capellans van abandonar l'anglicanisme entre el 1994 (quan es va produir la primera ordenació femenina a l'Església d'Anglaterra) i el 2000. Posteriorment, entre el 2001 i l'actualitat, 52 sacerdots més han seguit aquest camí. La resta són els preveres que formen part de l'Ordinariat de Nostra Senyora de Walsingham, que compta amb 87 sacerdots.

L'ordinariat és un dels factors que més ha ajudat a obrir la porta de l'Església catòlica als grups d'anglicans. El 9 de novembre del 2009 Benet XVI va publicar la constitució apostòlica *Anglicanorum coetibus*, que permetia que els anglicans entressin a l'Església per mitjà d'una forma canònica específica: l'ordinariat. Aquesta estructura és molt similar a la de l'ordinariat militar o als ordinariats de les Esglésies orientals catòliques. L'objectiu és que els anglicans puguin entrar en plena comunió amb Roma, però que també puguin conservar trets específics de la seva identitat.

L'1 de gener del 2011 tres bisbes anglicans, les seves famílies i diversos grups de fidels van ser acceptats dins l'Església catòlica. Més tard, els primers clergues anglicans van ser ordenats sacerdots catòlics. Es dona la particularitat que els excapellans anglicans poden romandre casats i, alhora, ser sacerdots catòlics. Actualment, hi ha més de 4.000 fidels provinents de l'Església d'Anglaterra. L'ordinari és Mons. Keith Newton, antic bisbe anglicà de Richborough.

Quan el 14 de juliol passat el Sínode General de l'Església d'Anglaterra va decidir obrir l'episcopat a les dones, Mons. Newton va animar els grups tradicionalistes anglicans a unir-se a l'ordinariat. Per promoure les conversions, el proper 6 de setembre s'estan preparant molts actes en quals els 40 grups que formen part de l'ordinariat donaran a conèixer la seva experiència.

Mons. Keith Newton, antic bisbe anglicà, és al capdavant de l'Ordinariat de Nostra Senyora de Walsingham.

389 sacerdots catòlics que actualment serveixen les diòcesis angleses i gal·leses havien estat anteriorment clergues de l'Església d'Anglaterra

catalunyacristiana.cat

Espai de trobada, participació i diàleg

Notícies
d'Església

Cultura
Compromís
social

Subscripció
Paper
130
euros/any

Subscripció
Digital
90
euros/any

Punt de vista

Anthony Francome, Ferran Burgal i Xavier Carbonell
FPCEE Blanquerna, Universitat Ramon Llull

El parany de les drogues

La presència de les drogues sintètiques al nostre país no és una novetat. Termes com *kokodril* i *fentanilo* (derivats opiacis), *sales de baño* i *shabu* (derivat anfetamínic) són ja vells coneguts de la nostra societat. Segons els darrers estudis europeus, ha augmentat la facilitat amb què es poden aconseguir aquestes drogues, però per sort el consum s'ha reduït des de la dècada passada. Es treballa des de fa anys arreu de l'Estat en la presa de consciència dels perills, en ofertes d'oci alternatives i en el control de la presència i consum de substàncies en joves i adolescents. El control de l'oferta d'aquestes drogues és gairebé impossible perquè els seus fabricants recorren a la síntesi de noves molècules i passa un temps fins que són identificades i passen a formar part de la llista de substàncies prohibides.

Per tant, si en principi hi ha control, consciència i alternatives, llavors per què es continuen consumint drogues?

La vida de l'adolescent és complicada: canvis físics, socials i vitals. Moltes decisions a prendre en poc temps, poca consciència de les conseqüències, un tarannà més agosarat, un cos desconegut i un món nou per descobrir. Amb tantes coses per explorar, no és estrany caure en paranys com el consum de substàncies. La vulnerabilitat en la conducta exploratòria és un factor de risc clau, especialment pel que fa a les drogues sintètiques, ja que a aquestes edats els seus eslògans són força atractius: una manera diferent de viure la festa, una percepció diferent de la realitat, una exploració dels límits encara desconeguts. Qui ofereix les drogues està venent diversió i plaer immediat. Qui les accepta vol creure en aquestes paraules. Realment és impossible saber què es trobarà moments després d'empassar-se la pastilla i l'experiència comença sense saber ben bé on acabarà.

D'altra banda, la voluntat de pertànyer al grup o al conjunt pot moure els adolescents a fer coses poc lloables o fins i tot perilloses. La influència de l'entorn és clau per decantar la balança entre el consum i la sobrietat. Aquí sorgeix un factor de protecció clau, en què la família té un paper molt important: la integri-

tat, la coherència amb els propis valors. És clar que si una persona està sense expectatives vitals de futur o passant per un greu patiment psicològic, difícilment tindrà clar ni tan sols el lloc on es troba. En tot cas, resulta fonamental que la família escolti i estigui a l'aguait en aquesta etapa de gran incertesa.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral
de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

La missa? Quin avorriment!

El cardenal Dolan, arquebisbe de Nova York, a la pàgina web de la seva diòcesi tracta dels que qualifiquen la missa d'avorrida i això els serveix d'excusa per no anar-hi els diumenges i festes de guardar.

El pretès avorriment el fan servir els joves i també bastants adults. Dies enrere algú em deia, amb admiració, que havia sentit aquestes paraules sortides de la boca d'una religiosa amb vots. El cardenal demana als professors i als catequistes com preparen els nois i noies per a la missa dominical. I indica que alguns cristians adults deixen la missa obligatòria amb el pretext que s'avorreixen a l'Eucaristia.

El cardenal es pregunta què s'ha de dir davant d'una afirmació «tan desafortunada i quasi herètica». Dóna una resposta ben entenedora: «No, la missa

no és avorrida.» Trobar la missa avorrida no és un problema de la missa, sinó que és un problema de la persona. En realitat, a la vida hi ha moltes coses pesades: anar al dentista; haver de sotmetre's —els que tenen insuficiència renal— a la diàlisi; votar no és gaire divertit... Tanmateix, «són importants per al nostre benestar i el seu valor no depèn de la nostra eufòria quan les realitzem. La missa és més important per a la salut de la nostra ànima que aquests exemples».

«L'avorriment és problema nostre, i els comentaristes socials diuen que avui hi som molt susceptibles, atès que estem avesats a titulars que duren trenta segons o a canviar de canal quan ens fa badallar el programa que mirem.»

«Cada missa és la renovació de l'esdeveniment més important, més crític que mai hagi succeït: el sacrifici etern, infinit, de lloança de Déu Fill al Déu Pare, en una creu, al Calvari, un divendres anomenat "Sant".» Un segon punt: no anem a missa per divertir-nos, sinó per resar. «La missa no és sobre nosaltres, sinó sobre Déu.»

En el proper escrit m'agradarà completar aquests pensaments del cardenal de Nova York.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Saint Maximin-grotte de la Sainte-Baume (I)

És allà on santa Maria Magdalena va morir, diu a l'inici un llarg arxiu d'internet de 22 pàgines. Com poden suposar no és el meu propòsit transcriure'l ni tan sols resumir-lo. El lector, pel seu compte, se'l pot descarregar. Aquest i molts més.

Cal dir que l'indret del qual parlaré està situat a la Provença o, dit d'una altra manera, i potser més entenedora, en terres properes a Marsella. No crec que la distància arribi als cent quilòmetres en línia recta. M'interessava des de feia molt de temps el lloc i em va costar trobar algú que vingués amb mi. La persona que finalment vaig trobar em va acompanyar no perquè li interessés el tema, sinó que era la condició *sine qua non* perquè jo passés per llocs que a ell li importaven molt i que a mi no em costava de repetir visita.

Informava l'altre dia de la llegenda-tradició de la Camarga, que diu que els tres germans, amics de Jesús, juntament amb la de Salomé i la de Cleofàs, amb Sara, la serventa egípcia, van anar a parar a Les Saintes Maries de la Mer. També advertia que d'acord amb aquesta narració, la germana més gran, Maria, era la mateixa que la de mateix nom havia nascut a Magdala i a la qual se li atribuïa professió de gran pecadora; dit d'una altra manera, prostituta.

(No cal dir que una n'és la de Betània, l'altra la de Magdala i diferent també la pecadora del peu del Tabor. Ho conserven ben clar les Esglésies d'Orient, no així l'Occidental o Llatina).

Amb aquests pretesos antecedents, la Magdalena va determinar anar-se'n a plorar i demanar perdó dels seus pecats en una gruta. Alerta, *baume* és una paraula provençal que vol dir «cavitat habitable a la roca», i no *bàlsam*, com he llegit en algun lloc, dit o escrit amb intencions insidioses. Va anar a Saint Maximin, on va rebre orientació espiritual i hi va pujar al cim, disposada a viure en pregària solitària. Arribada la seva mort, fou sepultada en aquesta basilica, avui simple parròquia, segons llegeixo. Ens acostem a la població i podem visitar-ne sense dificultat el bell temple gòtic i la tomba.

També podem pujar per bona carretera a un santuari situat en un dels costats de la cresta de la serralada, anomenada de *la sainte-baume*. Quan jo hi vaig estar, l'acollida anava a càrrec de la comunitat de *Soeurs Bénédictines du Sacré-Coeur de Montmatre*. Sabia que aquest ministeri s'havia encomanat anteriorment als pares Dominics. Llegeixo ara que des de la tardor del 2008, aquest servei el torna a oferir una comunitat de l'Orde de Predicadors, fundat pel burgalès Domènec de Guzmán, però que gaudeix d'un prestigi més gran a França que a Espanya.

L'entorn, els edificis i el contacte personal que hi vaig tenir va ser enormement cristià, acollidor i *très gentil*; com que es tracta del lloc que parlo, els elogis cal fer-los amb aquesta típica expressió francesa. He dit, i torno a repetir, que es tracta d'una llegenda. Així, i tan sols així, pot interessar als historiadors profans. Jo, cristià pelegrí, admirador entusiasta de la que tant va estimar el Senyor i que va tenir el privilegi de ser apòstol dels apòstols, no dono importància més que al fervor que s'hi respira i a la riquesa que atorga a l'indret la història multiseccular dels que hi han anat profusament com a pelegrins.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

La transformació de Zaqueu

Per a Zaqueu, la gent no representa cap obstacle (Lc 19,1-10). El seu ofici de publicà li facilita posar-se en relació amb els diners. Sap com cobrar els impostos i com treure'n suculentos beneficis per enriquir-se i omplir-se les butxaques. No és un cobrador qualsevol, sinó el cap. Ha acumulat una fortuna al llarg dels anys. Jesús entra a Jericó. La gentada s'amuntega al seu pas. Zaqueu, que domina l'escena pública, el vol veure. En ser petit de mida, resol la dificultat pujant a un sicòmor. Pujar és la pràctica que domina més bé. Veure la realitat des de la talaia dels diners, del lloc privilegiat, dels càrrecs importants... resulta fàcil per a qui té poder. Zaqueu, en gran part per això, no està ben vist. El seu afany de recaptar impostos i d'escanyar la gent més del compte li genera antipaties. Sap que és el preu que ha de pagar, però no li fa res. Jesús alça els ulls, el veu enfilat a l'arbre i, apressant-lo, es convida a casa d'ell. Les murmuracions no es fan esperar. Jesús busca, sense excepcions, el bé de la persona. Dóna oportunitats. L'encert de Zaqueu és saber-les aprofitar. Primer, acull Jesús. Després, formula dues promeses: donar la meitat dels seus diners als pobres i restituir quatre vegades més a qui ha exigit més diners del compte. Misericòrdia i justícia. En lloc de tancar la butxaca, obre el cor als altres, començant pels pobres, signe inequívoc d'haver trobat l'essència de la vida. La restitució implica un reconeixement explícit de la seva conducta injusta. La seva transformació surt del contacte amb Jesús. La seva experiència alliberadora l'impulsa a negar les exigències del seu ego: diners, domini, poder... costi el que costi. Jesús li ratifica el canvi: «Avui ha entrat la salvació en aquesta casa.»

La transformació de Zaqueu té un procés. Recerca no exempta de curiositat, persistència malgrat les dificultats inicials a causa de la multitud, acceptació de la invitació sense donar-hi gaires voltes, ajustar-se a la petició del mestre que li demana urgència, acollida de Jesús amb alegria (la bellesa del do rebut predomina sobre el pes de la responsabilitat), com-

promís vital i concret, sense necessitat de discursos, a favor dels pobres i exercici just de la seva tasca amb la promesa de restituir els errors i estafes del passat. Amb això, regenera la seva biografia.

Quan es descobreix el sentit de l'eternitat, reflectit en els valors essencials, tota la resta es torna relatiu. No només guareix les tendències de l'ego, sinó que descobreix en la presència de Jesús l'amor sense fissures als pobres, la justícia, la misericòrdia i l'alegria. L'ego perd poder i consistència. El guany no ho justifica tot. Zaqueu converteix la seva vida a partir d'haver tingut una experiència profunda amb Jesús. No hi ha moralisme, sinó una transformació personal que no admet marxa enrere.

Zaqueu converteix la seva vida a partir d'haver tingut una experiència profunda amb Jesús

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Una nova manera de pal·liar la soledat

Cada vegada m'adono més de la quantitat de gent que pateix de soledat. És per això que veig la part positiva d'allò que sovint pensem que és un enemic de la comunicació personal: el WhatsApp. Jo en rebo un munt, d'amics que tot i estar als marges, han fet el possible per tenir aquest mitjà important de comunicació. Sempre els contesto, perquè algunes d'aquestes persones no tenen gaires més maneres de comunicar-se. I per a mi constitueix una plataforma imprescindible per arribar on no podria fer-ho sense «bil·locar-me», qualitat que es narra d'alguns sants, i que jo no en tinc: estar al mateix temps en dos llocs.

Tots em parlaven del mateix: la soledat terrible que passen

Però hi ha un indret on aquesta petita satisfacció es nega, i és la presó. Allà la soledat es fa invisible per a la majoria de la gent.

L'altre dia vaig tornar a Barcelona després d'un recés i em vaig dirigir

a veure els meus amics entre reixes. Com que no era el dia que hi acostumo a anar, em van rebre amb sorpresa i alegria. Tots em parlaven del mateix: la soledat terrible que passen, sobretot a l'estiu, on tot es paralitza d'alguna manera.

L'altre dia llegia a *La Vanguardia* un article d'Antoni Puigverd que em va impressionar. Parlava dels cristians perseguits pels islamistes a causa de la «neteja» religiosa que estan imposant els integristes a l'Iraq i Síria. Tothom lamenta, i amb raó, les morts dels palestins a Gaza, mentre gairebé ignora la d'aquestes víctimes de les milícies islàmiques. I és que les fotografies contínues d'aquesta tragèdia, que els mitjans de comunicació ens presenten dia rere dia, fereixen la sensibilitat de la gent. Ferits i morts pels carrers, dones que ploren el seu dol, nens escapant dels trets... Però tot allò que avui no es capta amb imatges, passa desapercebut.

L'autor d'aquell article es referia, més aviat, a la indiferència religiosa dels cristians d'Occident. Vaig pensar també en la indiferència de tot allò que no veiem o no ens presenten els mitjans de comunicació. Confesso que també jo, fa temps, quan no vivia a prop de la misèria del món, tampoc no patia ni em sentia solidària de les penes que tanta gent pateix. I és que *ojos que no ven...*

Sempre m'ha quedat molt clar que no tothom pot estar al costat dels pobres, però tots podem ser «del costat dels pobres», és a dir, a prop de la seva causa i dels seus dolors. Els creients, si més no, preguem i estimem per tot allò que no veiem, però que existeix.

Cert tipus de turisme que els darrers anys s'ha consolidat a Barcelona provoca problemes de convivència als barris més afectats. La setmana passada els veïns de la Barceloneta van organitzar diverses protestes contra els pisos turístics, l'incivisme i les molèsties contínues que causen els visitants del barri. La capital de Catalunya s'ha de replantejar urgentment quin model de turisme vol.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

Membre de la Societat Espanyola de Medicina Marítima

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Joves amb futur

Estimats joves: amb moltíssima estimació i amb respecte profund, m'adreço a vosaltres per dir-vos que n'esperem molt de vosaltres. Sou capaços de dur a terme grans ideals que feu realitat amb la vostra il·lusió.

Quants valors que estan perduts en gran part de la societat i que sereu capaços de recuperar. És veritat que estem en crisi, però justament és un temps molt propici per posar-ne en marxa. Podem enumerar-ne tants: generositat, audàcia, fortalesa, fraternitat, justícia, respecte, caritat o amor, que és el mateix, però sense confondre l'amor amb el plaer. No oblidem que l'amor, si és veritable, també és sacrifici; si no, és falsedat i egoisme.

Lluiteu, lluiteu, aportant cadascú el vostre granet de sorra i el món canviarà perquè el futur és a les vostres mans. No ho oblideu.

MARÍA PILAR CEBRIÁN PÉREZ
Terrassa

Cossos decorats

Amb la roba d'estiu, que deixa al descobert, més o menys generosament, braços, cames, esquena... tenim un mostrari ampli de cossos decorats amb tatuatges cada cop més nombrosos. Hores de sacrifici pacient i estoic perquè l'«expert» els gravi a la pell tot tipus de símbols i llegendes, a més d'un cost gens insignificant. No és fàcilment reversible; esborrar un tatuatge suposa un sacrifici encara més gran. Si el cos humà hagués d'estar decorat, els nostres gens durien a terme el procés per ells mateixos, com les girafes o les zebres.

No són poques les cremes i els tractaments dermatològics per treure pigues i taques. No és tot això un contrasentit? Es diu popularment

La «feina» d'un Papa

La «feina» d'un Papa ja no es limita a governar l'Església, sinó a anunciar Déu a un món orgullós del seu progrés material, però sacsejat per guerres terribles i injustes, i una epidèmia angoixant de buit i soledat. Joan Pau II, testimoni dels crims del nazisme i el comunisme, va insistir en un missatge que bé es podria associar al pontificat de Joan XXIII: que el mal no té la darrera paraula, perquè l'amor de Déu és més fort. Aquest és el sentit de la feina que desenvolupa el papa Francesc, com hem pogut observar recentment. Una de les frases que en el seu viatge a Corea del Sud hem pogut sentir: «Alerta amb la idolatria de la riquesa», dita en un país que emergeix amb força.

VALENTÍN ABELEDA CARRILLO
Salt

que «sobre gustos no hi ha res escrit» i aquest pot ser el cas.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

L'Iraq, en la voràgine jihadista

Les milícies terroristes que s'estan fent amos de l'Iraq estan finançades per alguns emirats de la península aràbiga i nodrides amb mujahidins, arribats de diferents països. Es va donar a conèixer a Síria fa dos anys per la crueltat amb les poblacions que ocupaven a redós d'una guerra civil que té desorientada la comunitat internacional, però que han fracassat en el seu intent de derrocar la dictadura de Bashar al-Assad.

A l'Iraq, però, on l'ocupació nord-americana ha mantingut una ficció de democràcia dominada per la majoritària població xiïta, el jihadisme ha trobat la complicitat de les tribus sunnites, que també han estat víctimes de la repressió d'un govern corrupte i incapaç de mantenir un mínim d'estabilitat. El que ara es tem és que la progressió de l'Estat Islàmic de l'Iraq

i el Llevant provoqui una intervenció directa de l'Iran, la potència regional xiïta i que l'espiral de la guerra confessional agiti encara més un món islàmic que ha estat incapaç de solucionar les pugnes confessionals tot i que, això sí, sempre ha tingut en el punt de mira les minories cristianes com a víctimes propiciatòries dels grups més radicals.

PEDRO GARCIA
Sant Feliu de Guíxols

L'esclavatge persisteix

És increïble. A aquestes alçades, l'esclavatge existeix. Sembla que hi ha altres casos sense comprovació oficial, però el que sí que està verificat és la detenció d'un grup d'homes que reclutaven joves romaneses, amb el pretext d'haver-se'n enamorat, i un cop aquí les dedicaven a l'esclavatge sexual. El pretext és antic com la humanitat; el negoci, també. Les autoritats han de prendre mesures davant la proliferació d'aquests abusos vergonyosos per a la societat.

ISABEL ESTEBAN GÜELL
Barcelona

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Propietat

Amb la crisi econòmica, veiem que els rics acumulen més riqueses i que augmenta el nombre de pobres. Diuen que la majoria de la riquesa de la terra està concentrada en una part ínfima dels habitants del nostre planeta. És lícit per a una persona acumular tanta riquesa quan hi ha multitud de persones que viuen en la misèria? Es justifica la propietat privada de moltes riqueses sense més?

Certament i en el nostre context particular, sorprèn que un tant i altres tan poc. La Doctrina Social de l'Església és clara en aquest aspecte. Sens dubte cal afirmar el dret a la propietat privada, però mai com a dret absolut sinó reglamentada segons el destí universal dels béns. Diu el Compendi de la Doctrina Social de l'Església: «La propietat privada i les altres formes de domini privat dels béns asseguren a tothom una zona absolutament necessària per a l'autonomia personal i familiar i han de ser considerats com a ampliació de la llibertat humana en estimular l'exercici de la tasca i de la responsabilitat, constitueix una de les condicions de les llibertats civils. La propietat privada és un element essencial d'una política econòmica autènticament social i democràtica i és garantia d'un ordre social recte. La Doctrina Social postula que la propietat dels béns sigui accessible a tothom de la mateixa manera, de manera que tothom esdevingui, almenys en certa mesura, propietari.» Però també afirma aquesta mateixa doctrina: «La tradició cristiana no ha acceptat mai el dret a la propietat privada com a absolut i intocable... Al contrari, sempre l'ha entès en el context més ampli del dret comú de tothom a fer servir els béns de tota la creació: el dret a la propietat privada com a subordinada al dret a l'ús comú, el destí universal dels béns... Aquest principi no s'oposa al dret de propietat, sinó que indica la necessitat de reglamentar-lo. La propietat privada, en efecte, qualsevol que siguin les formes concretes dels règims i de les normes jurídiques relatives a ella, és, en essència, només un instrument per al respecte del principi del destí universal dels béns, i per tant, en darrera anàlisi, un mitjà i no una finalitat.»

Una doctrina que, rectament aplicada, comportaria grans canvis per al combat de la pobresa i la misèria en el món. Vostè destaca molt bé l'escàndol de tanta riquesa al costat de tanta misèria i sense fer res per posar-hi remei. És una versió molt actual de la paràbola de Llätzer i el ric Epuló... No es justifica moralment aquesta acumulació de béns que podrien subvenir a la misèria de tants germans i no ho fan.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Cloenda del XX Capítol General de les Germanes Carmelites de Sant Josep

Secretària general

Prats de Cerdanya

L'Institut de Germanes Carmelites de Sant Josep és una família religiosa agregada a l'orde del Carmel Teresià. Va ser fundat a Barcelona l'any 1900 per la venerable mare Rosa Ojeda Creus i dirigit per Mons. José Morgades Gili, bisbe de Barcelona.

Recentment ha clausurat el XX Capítol General Ordinari, precedit de vuit dies d'exercicis espirituals, dirigits pel pare Mariano Blanco, *sdb*. El desenvolupament d'aquest esdeveniment eclesial va tenir lloc a la casa d'espiritualitat Residència de la Immaculada, situada al tranquil i bonic entorn de Prats de Cerdanya, província de Lleida (diòcesi de la Seu d'Urgell), amb la renovació corresponent de càrrecs per al sexenni 2014-2020.

El dia 26 de juliol, festivitat de Sant Joaquim i Santa Anna, la missa votiva de l'Esperit Sant va ser presidida per Mons. Joan Enric Vives, arquebisbe de la Seu d'Urgell i copríncep d'Andorra. En la seva exhortació, l'arquebisbe va animar les 32 religioses capitulars a deixar-se guiar per l'Esperit Sant i a no tenir por del canvi, perquè un Capítol General sempre és un do per a l'Església. Va dir que «és motiu de renovació de la vida i missió de l'Institut, amb l'única finalitat de servir més bé els plans de Déu».

No van ser menors les seves paraules en la missa de cloenda del diumenge 3 d'agost, a la qual va assistir un públic nombros. Per a tots va tenir paraules d'estímul, i va convidar a fer front amb dinamisme i coratge l'anunci evangèlic, amb una identitat ferma en les institucions i caritat ardent vers tothom, amb predilecció vers els més pobres i necessitats.

Fase electora

Es comença, amb la pregària preceptiva de *Som presents*, el XX Capítol General en la fase preliminar, amb la salutació i una exposició breu sobre la memòria del sexenni per part de la presidenta, Gna. Gaudencia Serna Gonzalo.

Cap a les 16.00 del dia 26 s'inicia la fase electora. Les germanes capitulars, mitjançant votació secreta, escullen la Gna. Ascensión Ortega Ruiz, nascuda a Sandoval de la Reina (Burgos) el 1941. A partir d'ara dirigirà l'Institut durant el sexenni 2014-2020 en qualitat de superiora general. Com a bona docent i pedagoga, ha dedicat part de la seva vida a l'educació de nens, en les etapes d'educació general bàsica. Tampoc no s'ha oblidat dels més febles i

Les germanes capitulars han elaborat per al sexenni 2014-2020 les línies d'acció amb l'objectiu principal de «viure i procurar un futur d'esperança per a l'Institut»

vulnerables, dedicant part del seu temps a l'atenció social amb els més desfavorits.

Amb la finalitat de donar suport a la seva tasca, s'escull i es nomena un equip que conjuntament durà el govern de l'Institut:

- Gna. Susana García del Álamo, vicària general o primera consellera, nascuda a Urda (Toledo) el 1967. Diplomada en Ciències de l'Educació, en el sexenni anterior ja va exercir el càrrec de consellera. Està dedicada a l'apostolat docent. Fins ara porta la Direcció del Col·legi Regina Carmeli de Rubí.

- Gna. M. Paz Gallo Gallo, segona consellera, nascuda a Segòvia el 1943. Llicenciada en Filosofia i Lletres (seccions de Psicologia i Ciències de l'Educació). També la seva dedicació apostòlica ha estat l'educació de la infància i joventut, docència que va exercir al Col·legi Regina Carmeli de Rubí, on també va dur la direcció del centre durant molts anys. És conventual de la residència Immaculada Pedralbes, on també exerceix com a directora.

- Gna. Francisca Ubierna Peña, tercera consellera. Ja va exercir de consellera en el sexenni anterior. Nascuda a Sasamón (Burgos) el 1952, està especialitzada en el camp sanitari-geriàtric. S'ha dedicat durant uns quants anys a la formació en el postulantat-noviciat.

- Gna. Noemí Maldonado Peñalosa, quarta consellera. Nascuda a l'estat de Guerrero (Mèxic) l'any 1975, és diplomada en Ciències de l'Educació. Exerceix l'apostolat docent i és la directora del Col·legi Regina Carmeli d'Horta.

- Gna. M. Jesús Manso Estébanez, nascuda a Castrillo de Murcia (Burgos) el 1939, ha estat reelegida secretària general.

- La Gna. Emilia Úbeda Yébenes completa el nou govern. Nascuda a Villafranca de los Caballeros (Toledo) el 1954, exercirà per un segon sexenni consecutiu de procuradora general. També és la directora del centre geriàtric El Carme, de Sant Feliu de Llobregat.

Línies d'actuació

Les germanes capitulars, mitjançant l'estudi del document capítol el lema del qual ha estat «Revifa la flama que hi ha en tu», han elaborat i proposat per al sexenni 2014-2020 les línies d'acció amb l'objectiu principal de «viure i procurar un futur d'esperança per a l'Institut».

Guiades per l'Esperit, obertes a la voluntat de Déu i animades pel carisma fundacional de la nostra venerable mare Rosa Ojeda Creus, proposen també camins de renovació i purificació per animar i sostenir de manera renovada la nostra vida fraterna i d'apostolat. Així mateix, cerquen revitalitzar la nostra vida i missió en l'Església i en el món, que es fonamenta en els tres pilars que consoliden la vida consagrada: la pregària, vida fraterna i l'apostolat.

Tenim en perspectiva el cinquè centenari de la nostra mare santa Teresa. Com ella deia, també a nosaltres ens toca viure «temps durs». No obstant això, amb esperança anirem pels camins que Déu ens depari. Ara bé, desitgem i demanem per al nou Govern l'assistència de l'Esperit Sant i que així donin un impuls nou i vigorós de fe i esperança a totes les que formem l'Institut de Germanes Carmelites de Sant Josep i als seus col·laboradors.

[CatCristEstiu]

SUPLEMENT D'ESTIU CULTURAL I SOLIDARI

NÚM. 9

Petjades de la Seva Presència

Saviesa de la vida

Carlos Dorado
Sacerdot de Getafe

Carlos Dorado

«Sóc com una vinya que treu brots plens de bellesa, i els meus fruits són esplèndids i abundants» (Sir 24,17)

Un prat de flors és un recés de pau i bellesa que ens convida a seure-hi a llegir o a contemplar el paisatge mentre passa el temps. Davant nostre, continua la subtil i, malgrat tot, intensa activitat i podem observar tot tipus d'insectes libar, construir i lluitar per sobreviure a un ritme frenètic que contrasta amb la calma aparent. En ocasions, les persones semblen prats, aparentment serens, bo-

nic i en calma, però en el nostre interior estem immersos en un frenesí de dubtes, inseguretats i patiments. Moltes vegades afrontem les coses sense Déu: cerco les meves solucions, els meus camins, els meus temps... i deixem a una banda l'opinió de Déu sobre la nostra vida. Ell espera pacient, és la seva manera d'educar-nos en la veritat. Quan volem acudir a ell pot ser que haguem pres camins sense retorn o amb conseqüències quan ja no tenen solució. Per això hem de fer-nos necessitats de Déu, que és l'únic que pot convertir en un prat l'embolicada troca de la vida. Ell és l'únic amb perspectiva sobre la nostra vida. Acudir-hi és saviesa.

Tradicions culinàries

Cuina pairal i cuina caputxina

La cuina caputxina d'abans de l'exclaustració o supressió de la vida religiosa el juliol del 1835 es mantingué força arrelada en la vida quotidiana i tradicions religioses dels estaments populars i pairals de casa nostra. Per exemple, alguns plats cuinats pels frares caputxins reflecteixen, a més del pairalisme, la forta incidència de les memòries litúrgiques en la vida de les comunitats caputxines com, per exemple, aquella cèlebre *escudella dels quaranta màrtirs* per referir-se a la sopa fresca (tal com es recull en l'argot dels caputxins).

Els plats conventuals dels caputxins, àdhuc, reflecteixen el ressò dels grans esdeveniments de la vida social —com els estralls i les guerres— que donaren nom propi a algunes de les menges dels frares com fou aquell suculent *platillo de la batalla d'Almansa*. El baró de Maldà conegué aquest llenguatge «d'estar per casa» dels caputxins, ja que parla de «tocar la teula» per referir-se a la puntualitat en l'hora del dinar (segons el costum propi dels convents de caputxins i caputxines de convocar al refector amb un toc de teula metàl·lica); o també parla dels *grapis-terris*, per referir-se a l'aviram, tal «com diuen los caputxins». En efecte, a l'estudi de la llengua catalana els caputxins catalans hi tenen una peculiar aportació, car es conserven alguns vocabularis d'ús intern fet de paraules d'argot amb una doble significació, especialment les referides als àpats i aspectes culinaris com ara *semuni ejus* per indicar l'arròs de carn trinxada; *unguentum apostolorum* per indicar l'allioli; l'*octavari del saltim banquis* per referir-se a «menjar vuit dies de pollastres y gallinas».

Els frares caputxins se solien nodrir amb plats que omplissin ben aviat, com ara l'*argamassa* (per

referir-se al puré de cigró, formatge i ous) i el cèlebre «arròs a la caputxina», molt pastós, descrit així pel baró de Maldà: «Se'ns dugué a taula, al mig d'ésta posaren una gran cassola de terra plena d'arròs groc i espès, a la caputxina. I fou tan bo aquell arròs que se n'ompliren alguns bé lo plat i lo pap.»

En un volum específic, titulat *Cuina caputxina* hi vaig editar, transcrites en català arcaic, les principals receptes de la cuina caputxina, com ara la recepta per cuinar els peus de porc en temps de carnestoltes, el secret caputxí per preparar el trinxat de llebre i com guisar una bona pitança de naps; naps que, segons l'escriptor Josep Pla, els produïts a la Cerdanya, «petits i negrosos, són riquíssims tant, que no tinc comparacions eficients»...

Amb aquesta sèrie d'articles estiuençs en quany he volgut il·luminar aspectes poc coneguts dels costums alimentaris en la vida quotidiana dels frares caputxins en el marc de la Catalunya setcentista i que, en força casos, lliga amb la sèrie quinzenal dedicat a les tradicions remeieres. El gravat, obra de l'artista italià Razzolini, representa fra Ginebre quan talla el peu a un porc, segons el relat contingut en les populars *Floretes de sant Francesc*. D'ací a quinze dies, el 14 de setembre, a. D., retornaré a les herbes remeieres i us parlaré de les propietats terapèutiques de l'espernallac.

Alguns plats cuinats pels frares caputxins reflecteixen, a més del pairalisme, la forta incidència de les memòries litúrgiques en la vida de les comunitats caputxines

Viatjant pel món

Addis Abeba

La capital d'Etiòpia, i amb orgull capital d'Àfrica, és una ciutat que bull sempre d'activitat. Fa tot just un dia que hem arribat a Addis Abeba i abans d'iniciar la ruta hem dedicat un dia sencer a situar-nos en el marc geogràfic que ens espera els propers dies. Les grans ciutats són llocs que poden agradar o no, i això també passa amb Addis. A mi m'agrada. M'agrada despertar-me amb els lladrucs dels gossos que vigilen alguna de les cases properes, obrir la finestra i veure despuntar el dia perfilant la muntanya de l'Entoto. Aquests dies d'agost els colors i les olors de la ciutat són diferents. Després de la pluja de la nit, els eucaliptus dels carrers deixen anar la seva flaire fresca i tota classe d'ocells refilen a primera hora. Ja saps que et trobes a Etiòpia, a l'Entoto, a tres mil metres d'alçada. Hi ha unes dues-centes classes d'ocells i el refilet d'uns i altres et fan saber que no estàs sol.

En aquesta època de l'any no hi ha el turisme al que estem acostumats quan venim al gener, i per tant hem recorregut els museus com a únics visitants. A prop del Museu Etnològic hi ha una zona molt interessant de la ciutat, es tracta del barri armeni. A la guia el descriu: «A l'oest d'Arat Kilo i Siddist Kilo hi ha un dels bar-

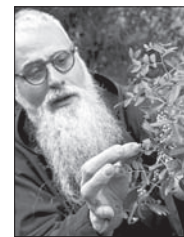

Catedral de Saint George.

En aquesta època de l'any no hi ha el turisme al que estem acostumats quan venim al gener, i per tant hem recorregut els museus com a únics visitants

ris residencials més antics d'Addis Abeba. Aquesta zona és la que es relaciona amb la comunitat armènia que es va refugiar a la ciutat convidada per Menelik II en resposta a la persecució que patien per part dels musulmans turcs. Aquests habitants armenis van tenir un important paper en el desenvolupament de la música etiop, així com en l'arquitectura anterior a l'ocupació italiana». M'he proposat, potser a la tornada, apropar-me fins a l'església armènia, Saint George, i visitar una de les cases més antigues d'Addis, del 1886, que pertany a la família armènia Bogossian. De fet, tinc uns amics a Natzalet, a Terra Santa, armenis, que també porten el mateix cognom. Deuen ser potser parents llunyans d'aquesta mateixa família? Ja al vespre, Addis encara ens guardava una bonica sorpresa: la tradicional trobada amb els nens que canten per les cases i reben un tros de pa a canvi dels seus cants. Aquests dies, justament, coincideix amb el dejuni de Dingl Mariam, per l'Assumpció de la Mare de Déu (Tsome Filseta). S'encenen petites fogueres als patis de les cases, es fa la cerimònia del café, es canta i es reparteix el pa. Addis és una ciutat a l'Àfrica que convida a descobrir experiències excepcionals.

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels Caputxins de Catalunya

Bàrbara Virgil
Rutes bíbliques i expedicions culturals
Ruth Travel

Estiu solidari

Noves il·lusions i nous reptes de futur

Aquests darrers dies hem pintat el Bosco. El fill de l'Irma, una de les cooperadores, ens va proporcionar el material necessari per poder millorar la imatge de l'Oratori. Entre tots i totes vam rascar, llimar i pintar. El resultat, bonic, i el significat, immens: renovació externa i interna. El comentari d'alguns joves: «*Éste es mi Bosco.*» Ha estat una setmana intensa.

Avui és el nostre últim dia a Huatabampo. Demà, comença de nou la gimcana de transports, aquesta vegada, de retorn. El viatge serà llarg i ens permetrà anar assimilant tot el que hem viscut, tot el que hem après. Ens envaeix un sentiment contradictori. D'una banda, no volem marxar d'aquí, perquè el que hi hem trobat ens ha captivat. De l'altra, tenim ganes d'arribar a casa per veure la nostra família, els nostres amics. Allà ens esperen altres projectes, alguns que ja teníem en ment abans de venir i d'altres que han nascut aquí gràcies a aquesta experiència. El cert és que també marxem una mica tristos perquè aquí es queda moltíssima gent amb situacions realment difícils. Alguna cosa ha de canviar en aquest món i, una vegada més a les nostres vides, hem comprovat que l'educació és la guspira per aconseguir

Les preocupacions mundanes que portaves de casa s'esvaeixen amb una abraçada espontània, amb somriure desdentegat, amb una mirada innocent

aquest canvi que, evidentment, ha de brotar d'un mateix. Per això marxem amb molta empena i optimisme per seguir endavant.

Aquí hi ha una calidesa humana difícil de descriure, difícil de trobar. Se't capgira l'escala de valors i prio-

ritats que sempre has pensat tenir i comences a plantejar-te milers i milers de qüestions. Les preocupacions mundanes que portaves de casa s'esvaeixen amb una abraçada espontània, amb somriure desdentegat, amb una mirada innocent. Les expectatives que

teníem com a parella i individualment s'han superat de bon tros, i donem les gràcies a totes les persones que ens han acompanyat i ajudat a fer-ho possible. Ara toca acomiadar-nos com cal de tot-hom. Per cert, es busquen voluntaris i voluntàries!

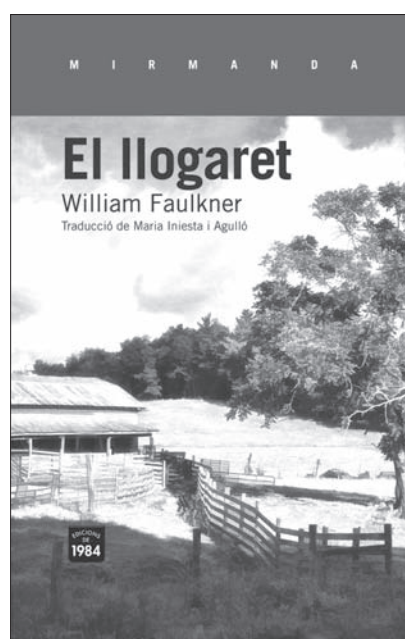
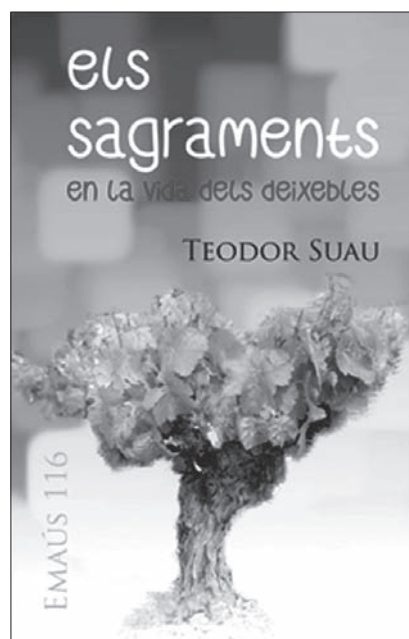
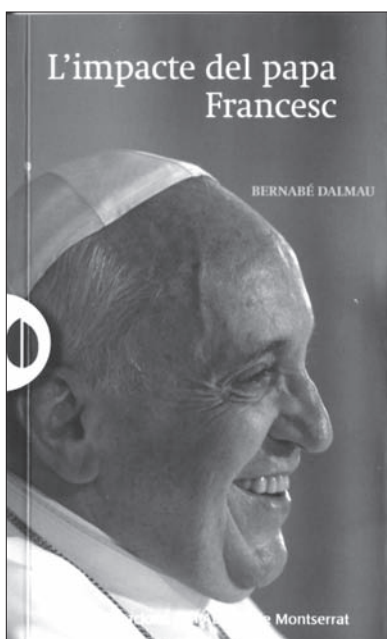
Llibres

BERNABÉ DALMAU
L'impacte del papa Francesc
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2014, 152 pàg.

TEODOR SUAU
Els sacraments en la vida dels deixebles
Centre de Pastoral Litúrgica, 2014, 112 pàg.

WILLIAM FAULKNER
El llogaret
Edicions de 1984, 2014, 662 pàg.

JOSEP LLUÍS BERDONCES
Un món de fades i follets
Viena Edicions, 2014, 216 pàg.

Passat un any de l'elecció a la seu de Roma, les paraules i els gestos del papa Francesc continuen cada dia al primer pla del noticiari mundial i impacten per la proximitat que mostra a l'hora de transmetre el seu missatge. Aquestes pàgines intenten endevinar les motivacions profundes que el mouen a viure la seva fe personal i la seva responsabilitat universal envers els catòlics i totes les persones de bona voluntat.

L'objectiu d'aquest llibre és acostar-se als set sacraments, que són els moments centrals de la vida cristiana i de la vida de l'Església, i veure com s'arrelen en la nostra vida i en la nostra fe. Amb un estil viu i proper, el bibliista Teodor Suau, director del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca, aconsegueix endinsar-nos-hi. És un material molt útil per als catequistes que treballen en el procés catequètic d'adults.

Considerada com una de les obres més importants de William Faulkner, en la qual ens mostra el seu extraordinari ventall de recursos literaris, *El llogaret* és alhora una reconstrucció irònica de la tragèdia clàssica i una crònica mordaç sobre les grans pretensions amb què es vivia al sud dels Estats Units abans de la guerra de Secessió i la profunda decadència que es va produir durant la postguerra i la reconstrucció posterior.

Aquests contes d'arreu del món, reunits pel metge naturista Josep Lluís Berdonces, ens expliquen històries meravelloses sobre com són, on viuen i què fan les fades i els follets. Aquests esperits benèvols no sempre són fàcils de veure: n'hi ha que volen o que viuen dins l'aigua. Si et decideixes a buscar-los, recorda, sobretot, que, si descobreixen que els estàs espiant, pot ser que no els tornis a veure mai més!

A la populosa capital del Vallès Oriental trobem dues esglésies importants d'estil neogòtic: Sant Esteve, la parròquia històrica del centre i la més gran de la ciutat; i l'església del convent franciscà de Montserrat i Sant Antoni de Pàdua, que també és parròquia i que dona servei als barris del nord de Granollers.

Esglésies neogòtiques

PARRÒQUIA DE SANT ESTEVE

Entre els carrers estrets del centre històric de Granollers s'obre l'espaiosa plaça de la parròquia de Sant Esteve. L'església està construïda amb un estil neogòtic fi i elegant. L'heura que s'arrapa per bona part de la façana, la gran rosassa i les restes de l'antiga façana medieval confereixen al temple un aire que ens remet a certes pintures romàntiques del nord d'Europa.

Mn. Lluís Pou, el rector de Sant Esteve, ens rep i ens explica la història més recent de la parròquia: «Abans de la guerra teníem una església gòtica que l'any 1936 va ser cremada i després enderrocada a pic i pala. Avui només en queda el campanar i part del portal romànic. La nova església que veiem avui es va construir seguint un estil neogòtic, però es va fer molt més gran i molt més alta que l'original.» Efectivament, l'interior, d'una sola nau, és sorprenentment espaiós i alt, i ens fa l'efecte de trobar-nos a l'interior d'una catedral. L'elegant rosassa de la façana i els vitralls de colors molt vius tenyeixen la llum del sol, que il·lumina suaument tot l'interior. Mn. Lluís Pou ens explica que les escenes dels vitralls estan inspirades en el retaule gòtic de Sant Esteve, obra de la nissaga dels Vergós, que avui es conserva al MNAC.

Tot el presbiteri també és d'unes gran dimensions. El magnífic relleu de pedra que decora tota la part inferior de l'absis representa la vida i el martiri de sant Esteve. El rector ens fa saber que «és obra de l'escultor Sebastià Badia. Com es pot veure és un conjunt d'unes dimensions considerables i s'hi va passar anys per acabar-lo. El mateix autor va fer la imatge de la Mare de Déu

amb l'Infant que tenim a un costat del presbiteri, i que és molt bonica». Ens atansem a aquesta imatge, que té la sobrietat de l'art contemporani, però de la qual al mateix temps emana una gran dolçor maternal. Ben a la vora de la Mare de Déu hi ha una de les poques peces que es va salvar de la destrucció del 1936: una pica baptismal gòtica, de

forma helicoidal, que encara avui es fa servir. Des d'aquí tenim una bona visió de tota l'església. Damunt del cor destaca un orgue monumental. Per Mn. Lluís Pou sabem que és un instrument força nou: «Està fet a Alemanya i, tot i que és gran, està dissenyat perquè no tapi la rosassa. Tenim el privilegi de comptar amb un organista excel·lent, Vicenç

Prunés, que dignifica les celebracions litúrgiques amb el seu art.»

De la bonica església neogòtica de Sant Esteve, ens n'enduem la bona impressió d'haver descobert aquest gran espai diàfan, de línies fines i gens carregat. Un temple que transmet pau i serenor, com una modesta prefiguració a la terra de la glòria del cel.

Eduard
Brufau

ESPIRITUALS URBANES

iques de Granollers

CONVENT DE MONTSERRAT I SANT ANTONI DE PÀDUA

Al costat de la placeta de Mn. Cinto Verdaguer, al nord del nucli històric de Granollers, trobem el convent franciscà de Montserrat i Sant Antoni de Pàdua. Com passa amb altres edificacions religioses bastides a les acaballes del segle XIX i primers anys del XX, l'església del convent és d'un estil neogòtic que combina la pedra i el maó, material aquest darrer que ens recorda la tradició fabril del Vallès.

El vicari, fra Francisco Pesquera, ens fa passar a l'interior de l'església, no excessivament gran però molt bonica i esvelta. Hi predomina la verticalitat, cosa que ajuda que la mirada es dirigeixi enlaire, i més en concret cap a la imatge de la Mare de Déu de Montserrat, que per damunt de l'altar presideix tota l'església. És una imatge lleugerament diferent de la Moreneta original. És més gran i porta una corona més vistosa, però manté exactament el mateix grau de noblesa i tendresa materna que la que podem veure a Montserrat.

Fra Francisco ens explica que «quan els franciscans conventuals vam tornar a Espanya després de ser-ne expulsats, el primer lloc on ens vam instal·lar va ser Granollers. L'església data del

1905 i fa uns vint-i-cinc anys que, a més, es va constituir com a parròquia». El vicari ens ensenya la capella dels màrtirs, on també hi ha el Santíssim, i on es venera la memòria de sis frares d'aquesta comunitat que van ser assassinats l'any 1936. Totes les pintures murals de la capella reflecteixen la vocació i el martiri d'aquests sis religiosos, beatificats per Joan Pau II. En el moment que hi entrem un grup de fidels resa devotament el Rosari i crea un respectuós ambient de recolliment.

A continuació fra Francisco ens fa passar a una sala, on es guarden dos grans llenços: «Ara han de començar les obres de restauració de l'església. Quan s'acabin, d'aquí a poques setmanes, hi penjarem aquestes dues teles fetes fa poc temps pel mateix pintor. En una hi ha representats els grans sants franciscans com ara sant Francesc, santa Clara, sant Antoni de Pàdua o santa Isabel d'Hongria. A l'altra, en canvi, els sis màrtirs de Granollers, germans nostres.»

La nostra ruta per Granollers s'acaba al convent de Montserrat i Sant Antoni de Pàdua, on hem respirat la senzillesa franciscana, la fe devota dels fidels i el testimoni del martiri de la fe. Un bon exemple de les esglésies plenes d'història i de fe que bateguen al cor de les nostres ciutats.

Pelegrinatges del 2014

CUBA

Del 7 al 18 d'octubre

Santuari de la Verge de la Caritat del Cobre i ruta cultural en homenatge als indians

Sortides recomanades per CLUB MÉS AMICS amb prevere acompanyant del grup des de Barcelona:

Del 29 agost al 5 setembre

LIGÚRIA i EMÍLIA-ROMANYA

Ruta de fe i cultura pel nord d'Itàlia

TERRA SANTA

Del 26 novembre al 3 desembre

ETIÒPIA

Del 12 al 24 de gener 2015

Cristianisme etiop. Celebració de l'Epifania Timkat - a la Jerusalem africana - Lalibela.

L'Església i la Gran Guerra

La pau dels cementiris

A les 5.12 de la matinada del dia de Sant Martí, els mariscals Foch, nascut a Tarbes, prop de Lourdes, i Erzberger, van signar en un vagó de tren la pau després de gairebé quatre anys i mig de guerra. L'alto el foc havia de ser a les 11.00 del matí d'aquell dia 11 del mes onzè. Aquell darrer dia de la guerra hi hagué «només» 2.738 soldats morts. Un minut abans l'americà Henry Gunther, descendent d'alemanys, carregava contra ells malgrat els intents germànics per evitar-ho.

El 1919 va néixer a Kassel, Alemanya, la VDK, sigles en el seu idioma d'una organització dedicada a la conservació dels cementiris de guerra, organització que encara existeix. Avui, amb els afegits de la II Guerra Mundial i d'altres conflictes, té cura de dos milions de tombes i vuit-cents cementiris escampats per Europa.

A Ypres, Bèlgica, hi ha l'Ypres Reservoir Cemetery, amb 2.613 cossos de soldats de la Commonwealth, Mancomunitat Britànica de Nacions, on jauen britànics, canadencs, hindús, de tota mena de religions, cristians de totes les obediències, jueus... homes joves, soldats rasos, sotsoficials, oficials i alguns generals.

Tots els països bel·ligerants tenen organitzacions que vetllen per les tombes dels seus en el conflicte: nord-americans, italians, austríacs, polonesos, hongaresos, russos... sorprèn quan visitem països com França, com mantenen acuradament conservades les làpides i els monuments que erigiren als seus morts, a cada poble i poblet, de la I —

ara també de la II— Guerra Mundial. El que sorprèn més, però, és la devoció gairebé sagrada a la Tomba del Soldat Desconegut. El «pare» del Soldat Desconegut va ser el pare David Railton, un sacerdot anglicà condecorat amb la Gran Creu de l'exèrcit britànic per haver salvat la vida d'un oficial i dos soldats durant un tiroteig, malgrat no haver agafat mai cap arma.

Un dia, el pare Railton, a les trinxeres del Somme, prop d'Armentières, va veure entre unes mates una tomba amb una escadussera creu de fusta on hi havien escrit: «Un soldat britànic

desconegut.»

La tomba i la frase van estar-se tota la guerra al cap del sacerdot fins que en acabar el conflicte i veient als diaris que el govern volia honorar la memòria dels morts a la conflagració, va escriure una carta al primer ministre David Lloyd George. També va escriure al rei Jordi V i al degà de l'abadia de Westminster, oferint la seva bandera, que servia per cobrir l'altar a les misses de campanya i els taüts als enterraments. El rei li va dir que era de mal gust, però al degà Herbert Edward Ryle li va semblar un consol magnífic, sobretot per a les fa-

Joan Pallarès-Personat
Historiador

Soprèn la devoció gairebé sagrada a la Tomba del Soldat Desconegut

mílies que no saben on era enterrat el seu parent. Així van portar els cossos de quatre soldats desconeguts de quatre cementiris diferents de França, i en el segon aniversari del final de la guerra engegava el primer Monument al Soldat Desconegut. Els francesos no trigarien a imitar el gest amb vuit cadàvers. Els memorials creixeren fins al punt que durant els tres anys posteriors a la Gran Guerra, a França se n'inauguraven una mitjana de quinze diaris.

Vint anys després la història es repetiria perquè el millor monument és la pau.

Estiu en família: manual d'instruccions

Famílies, que Déu us acompanyi!

Per què Déu s'enfada amb David quan aquest li diu que li farà un temple magnífic? Perquè David està intentant *tancar* Déu en un recinte, quan Déu era «el Déu dels nostres pares, el Déu d'Abraham, d'Isaac i de Jacob», el Déu que tenia la seva pròpia tenda, perquè *feia camí* pel desert amb el seu poble.

Quan marxem de vacances per uns quants dies, potser serà convenient que tanquem la llum, l'aigua i el gas... però no hauríem de tancar «la clau de pas» de la nostra fe, perquè Déu vol acompanyar-nos, i vol que el trobem arreu on anem!

Però perquè sigui així, cal tenir l'actitud adequada: al seu llibre *Francesco*, Mn. Ballarín diu que podem anar per la vida com turistes, caminants o pelegrins. Els turistes passen sense càrrega ni direcció. Els caminants s'aturen a admirar el paisatge. I els pelegrins, a més, saben agenollar-se on cal.

No podeu ni heu d'obligar la família a ser pelegrins, però hauríeu d'aspirar a ser, com a mínim, caminants. Mireu i admireu la bellesa de la Creació, obra de Déu, a la platja, a la muntanya,

Les vacances són un temps propici per admirar la Creació.

Mireu i admireu la bellesa de la Creació, obra de Déu, a la platja, a la muntanya, a la nostra terra o en un país llunyà

Juanjo Fernández

És autor de «La Pregària de la Porta», «Preguem de la A a la Z» (Ed. Claret) i «Déu ens perdona sempre» (Publicacions de l'Abadia) www.juanjofernandez.cat

a la nostra terra o en un país llunyà. Contempleu amb reverència l'obra d'homes i dones inspirats per Déu a ermites, esglésies, catedrals i museus. Conegueu les vides de santes i sants patrons quan en celebren les festes majors. Beneïu la taula, sobre la gespa o en el restaurant. Participeu a missa en la vostra llengua o en llengües desconegudes, confiant en l'Esperit que ens uneix a tots. Assistiu amb respecte a les celebracions d'altres confessions, descobrint tot allò que ens agermana. Feu moments de pregària en un cim, en una capella, a la tenda, a l'apartament, al cotxe... Recordeu en la pregària la resta de la família que són de vacances a altres llocs, o que són a casa, i mostreu-los el vostre afecte amb cartes, postals,

correus i missatges. Recordeu-vos també dels que passen dificultats, i prometeu-vos que el descans d'aquests dies us donarà força i ànims per ser encara més solidaris amb els que pateixen.

Déu pot seguir el nostre pas, sigui quin sigui, però li agrada que contemem amb Ell. Que així sigui, que Déu us acompanyi a les vacances, a la tornada, en el nou curs... i tota la vida!

L'entrevista de l'estiu / Mn. Xavier Romero i Galdeano, autor d'«Obra i pensament catequètic del Dr. Joan Tusquets i Terrats»

«Joan Tusquets va ser pioner de la renovació catequètica a Catalunya»

Samuel Gutiérrez

Ja fa uns quants anys Mn. Xavier Romero, prevere de la diòcesi de Solsona, va obtenir el doctorat a la Universitat Salesiana de Roma amb una tesi que va ser distingida amb la medalla de la universitat: *Obra i pensament catequètic del Dr. Joan Tusquets i Terrats*. L'estudi aprofundia en la figura d'un dels pioners de la renovació catequètica que es va iniciar a Catalunya als anys trenta. Malgrat el pas dels anys, moltes de les seves intuïcions i propostes continuen avui plenament vigents.

Molt breument, qui va ser Mn. Joan Tusquets?

Crec que l'expressió «homenot», forjada per l'escriptor Josep Pla, no desmereixia com a qualificatiu Mn. Joan Tusquets i Terrats a l'hora de presentar alguns trets biogràfics seus. Mn. Tusquets va ser un capellà i professor de gran alçada intel·lectual que va trencar amb tota mena de conformisme, ignorància o negativisme en el transcurs de la seva tasca com a catequeta i pedagog. Va ser un savi eminent, dotat d'un

va introduir a Catalunya. Es va convertir així en un dels pioners i capdavanters de la renovació catequística de casa nostra. Mn. Tusquets no sols va ser un bon teòric de la catequesi com a professor, conferenciant i redactor d'obres de reflexió i aplicació catequètiques sinó que també materialitzà el seu pensament en nombroses realitats més enllà del despatx. Creà dues revistes catequístiques: *Formación Catequística* (1929-1935) i *Orientación Catequística* (1939-1957); creà una escola de catequistes amb titulacions incloses (1939-1964); creà un laboratori per a la catequesi anomenat Catecisme Model (1929-1944). I enmig de tot això, en temps de la República, liderà el Comitè interdiocesà de Pedagogia religiosa, que promocionà i defensà l'ensenyança de la religió a les aules catequístiques de tots els bisbats de Catalunya (1931-1936).

Gairebé un segle després, què ens ensenya avui Mn. Joan Tusquets?

Mn. Tusquets ens ensenya a no tenir por d'un *aggiornamento* de la catequesi quan convingui, mantenint, això sí, tres constants que no es poden perdre mai de vista en l'acte catequètic segons la pedagogia de Déu: l'atenció a la Veritat (la Paraula de Déu); l'atenció a l'home (el catequizant) i l'atenció al transport (el mètode). Aquests tres elements es perceben amb claredat en l'actual *Director General per a la Catequesi* sota el principi «fidelitat a Déu i fidelitat a l'home» (DGC 149).

Caldria avui a Catalunya un nou moviment catequètic en la línia del que demana el papa Francesc?

El moviment catequètic que necessita l'Església de Catalunya és justament el que el Sant Pare ens va assenyalar en la Missa amb ocasió de la Jornada dels catequistes, el 29 de setembre del 2013. Recordem les seves paraules: «Qui és el catequista? És el que custodia i alimenta la memòria de Déu; la custodia en si mateix i sap despertar-la en els altres.» Per tant, si l'Església a Catalunya vol encertar en la seva acció catequètica, tant des de les estructures diocesanes com interdiocesanes, cal que tingui cura i acompanyi els catequistes a posar els mitjans necessaris per fer realitat en les seves vides les paraules del papa Francesc. D'aquesta manera, s'esdevindrà aquella guspira de gràcia capaç de moure els catequizants a ser ells mateixos i alhora, memòria de Déu, aliment i despertadors d'altres futurs catequizands. No anar a això nuclear, que bellament expressa el Papa, és una aventura de final incert.

cap lliure i intel·ligent que excel·lí com a prevere i bon professor en diferents disciplines acadèmiques.

Mn. Tusquets va néixer a Barcelona l'any 1901 i va morir l'any 1998. Va exercir molts encàrrecs pastorals i acadèmics, però d'una manera singular va sobresortir com a director de l'acció catequística de la seva diòcesi: Barcelona. Va ser professor de molts candidats al sacerdoci com a catedràtic de lògica, de metafísica, d'història de la filosofia moderna i de catequètica al Seminari (del 1926 al 1962). Posteriorment, deixà el Seminari per atendre la càtedra de pedagogia general a la Universitat de Barcelona (1957-1971).

Quina va ser la seva aportació al moviment catequètic dels anys trenta?

El Dr. Tusquets va entrar en l'escenari catequètic dels anys trenta amb l'aplicació del mètode de Munic. Era un mètode que superava el text pregunta-resposta per una seqüenciació de passos que adapten la doctrina catòlica a les edats dels catequizants amb la intenció de centrar Crist en la vida dels infants, dels adolescents i dels joves. Tusquets va conèixer *in situ* el mètode Stieglitz a l'Institut Lleó XII de Munic i el

Ens apassiona
ajudar
els que necessiten ajuda.
I a tu?

A Lunet Solidario ens apassiona ajudar els que necessiten ajuda amb accions que contribueixen a netejar el món de pobresa, malalties, analfabetisme, marginació... Per això, donem suport a projectes promoguts pels nostres clients, amb qui compartim valors. Es tracta de projectes vinculats a millores en l'educació, condicions de vida o desenvolupament de zones deprimides. Si també t'apassiona ajudar, entra a www.lunet.es o a www.caritasbcn.org/ca/. Gràcies.

En col·laboració amb **Caritas**
Un NO per a ningú.

RECOMANACIONS D'ESTIU

El millor estiu

A Gironella, amb la meva família, i a Àustria, visitant amics del col·legi teutònic de Santa Maria dell'Anima.

Una lectura

Amic i Amat, de Ramon Llull.

Una música

Mein Herze schwimmt im Blut (BWV 199), de Johann Sebastian Bach.

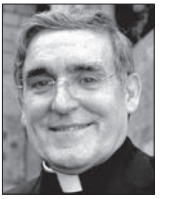
Un lloc que val la pena descobrir

Cervera, a la Segarra.

Paraula i vida

Memòria del bisbe Urquinaona

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Penso sovint que molt pocs barcelonins, quan passen per la cèntrica plaça d'Urquinaona, recorden que aquest nom es refereix a un bisbe de Barcelona molt popular i estimat. Crec que és oportú fer-ne una breu memòria atès que el proper 4 de setembre farà dos-cents anys del seu naixement.

Josep Maria Urquinaona i Bidot (Cadis, 1814-Barcelona, 1883) era andalús de naixença. A la seva ciutat natal fou professor del Seminari i un predicador de fama. Els seus biògrafs subratllen que renuncià tres vegades a ser bisbe, fins que finalment va acceptar. Fou nomenat bisbe de les Canàries l'any 1868 i va participar en el Concili Vaticà I. Deu anys després, el 1878, va ser destinat a Barcelona. Fou un bisbe eminentment social, conscient de la problemàtica dels treballadors. Un dels seus primers projectes fou la creació d'un Patronat Obrer (1879) per socórrer els treballadors en necessitat.

Aviat va adquirir una gran popularitat pel suport que donà a la indústria catalana, sobretot en una cèlebre intervenció al Senat l'any 1882, en la qual va dir que si calia, de genolls, demanaria que els governants de torn defensessin el pa dels fills de les famílies obreres del tèxtil català. I cosa insòlita en aquells anys i entre nosaltres, fou rebut al seu retorn de la capital amb una manifestació popular de molts treballadors que el van acompanyar en signe d'agraïment pel seu gest fins a la seva residència episcopal. Urquinaona participà en les festes del Mil·lenari del monestir de Montserrat, durant el mes d'abril de 1880. Era molt estimat a Roma, especialment pel papa Lleó XIII, de clara sensibilitat social. Això li va permetre intervenir en les gestions dels bisbes catalans —que estaven encallades a Roma— per obtenir, el juliol de 1881, la proclamació de la Mare de Déu de Montserrat

com a patrona de Catalunya amb Sant Jordi. D'altra banda, el 19 de març de 1882 beneí i presidí la col·locació de la primera pedra del temple de la Sagrada Família.

El bon bisbe Urquinaona va trobar la seva creu principal en les tensions creades dins de l'Església catalana per les lluites entre els anomenats aleshores *integristes i mestissos*. Demanà a notoris representants del primer grup que obeïssin les disposicions del papa Lleó XIII, que en l'encíclica *Cum multa*, de l'any 1882, desautoritzava les maniobres dels sectors integristes i els exhortava a la pau. Aquests sectors li varen amargar el pontificat barceloní. Així ho ha conservat la memòria diocesana i així ho va reflectir la premsa que va recollir les seves darreres paraules abans de morir al Palau Episcopal, a causa d'una pulmonia, el 31 de març de 1883: «La Mare de Déu de Montserrat m'obrirà les portes del cel perquè l'he declarat patrona de Catalunya».

Als quatre vents

La virtut de pensar en els altres

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Els arbres no sorgeixen de sobte, sinó que neixen a partir d'una llavor i creixen a poc a poc, a vegades fins fer-se enormes i acollir moltes persones a la seva ombra. La caritat seria la virtut que tendeix a buscar Déu i trobar-lo en el servei als germans; el bon hàbit de pensar en els altres, no de forma teòrica, sinó mirant cadascú als ulls. És el que va fer una jove francesa, Joana Jugan, un dia glaçat d'hivern del 1839. Va trobar una dona gran cega i malalta que havia quedat vídua i la va portar a casa. Així van néixer les Germanetes dels Pobres, que han acollit milers d'ancians des de llavors.

És també el que va fer Isidor Lezcano, treballador del Servei Meteorològic de Ceuta, quan va veure, als anys seixanta del segle passat, que Déu el cridava a atendre malalts incurables necessitats d'assistència continuada, per a la qual tasca va

fundar els Germans Franciscans de la Creu Blanca, que conviuen amb ells com si fossin de la mateixa família, els ajuden a rentar-se, vestir-se, a vegades els porten l'aliment a la boca, passegen en la seva companyia i els introdueixen en treballs senzills quan és possible.

Personalment també he pogut contemplar el fruit d'una altra iniciativa vocacional: la Comunitat del Cenacle, nascuda el juliol de 1983 a Itàlia, quan sor Elvira Petrozzi va començar a reparar una casa abandonada d'un turó de Saluzzo per acollir-hi «la humanitat ferida», nois i noies que provenen del món de la marginació i del carrer, freqüentment amb problemes de droga, i ara busquen l'alegria en una experiència comunitària

força de pregària i de compartició cristianes. He volgut exemplificar en tres iniciatives la tasca caritativa innumerable de l'Església, com podria haver citat Càritas, Mans Unides i tant més. Què tenen en comú? Buscar el bé dels altres, sobretot dels més necessitats.

La caritat supera l'egoisme de pensar massa en un mateix i es bolca en els altres. És també la virtut de no parlar malament de ningú i menys si no està present, com ho volia Víctor Hugo, que quan tenia convidats a la seva taula hi posava una cadira buida amb aquesta inscripció: «Els absents són aquí.»

Tenir presents els absents, els qui romanen a la cuneta de la nostra societat —a les perifèries, com diu el papa Francesc— és l'exercici de la caritat que Jesucrist va situar com a primera de les virtuts.

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL 2)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

AGOST

31. DIUMENGE

Diumenge XXII de durant l'any,

Verd. Lectures: Jeremies 20,7-9 / Salm 62 / Romans 12,1-2 / Mateu 16,21-27
SANTORAL: Aristides, ab.; Domènec de Val, mr.; Nicodem; Ramon Nonat, rel.; Vicenç, Sabina i Cristeta, mr.

SETEMBRE

1. DILLUNS

Verd. Lectures: 1 Corintis 2,1-5 / Salm 118 / Lucas 4,16-30. Lleida: *Sant Lleïr (ML), Blanc;* Barcelona i Sant Feliu de Llobregat: *Beat Josep Samsó (ML), Vermell.*
SANTORAL: Mare de Déu del Puig. Anna, prof.; Gil, ab.; Llop, b.; Teresa-Margarida Reddi, rel.

2. DIMARTS

Verd. Lectures: 1 Corintis 2,10b-16 / Salm 144 / Lluç 4,31-37
SANTORAL: Antolí, mr; Ingrid, rel.; Màrtirs de setembre, mr.; Raquel.

3. DIMECRES

Sant Gregori el Gran (MO), Blanc.
Lectures: 1 Corintis 3,1-9 / Salm 32 / Lluç 4,38-44
SANTORAL: Basilissa, vg. i mr.; Sàndal, mr.; Simeó Estilita el jove, monjo.

4. DIJOUS

Verd. Lectures: 1 Corintis 3,18-23 / Salm 23 / Lluç 5,1-11
SANTORAL: Bonifaci I, p.; Rosa de Viterbo, rel.; Rosalia de Palerm, rel.; Moisès.

5. DIVENDRES

Verd. Lectures: 1 Corintis 4,1-5 / Salm 36 / Lluç 5,33-39.
SANTORAL: Llorenç Justiniani, b.; beata Teresa de Calcuta, rel i fund.; Obdúlia, vg. i mr.

6. DISSABTE

Verd. Lectures: 1 Corintis 4,6-15 / Salm 144 / Lluç 6,1-5. Tortosa: **Mare de Déu de la Cinta (S), Blanc.**
SANTORAL: Eleuteri, ab.; Zacaries, prof.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / ruscamps@yahoo.es

De «Roca» a «Satanàs»
no hi va més que un pas

Llegim avui la segona part de la perícopa concernent al lideratge de Simó Pere (Mt 16,13-28). No s'haurien d'haver separat mai —comentava— una de l'altra. Tenim l'avantatge de poder-ne tornar a parlar. Després de conjurar els deixebles pel to demoníac amb què inflamaven les multituds: «¡Aquest, Jesús, és el Messies!», per provocar un alçament messiànic, comença per primera vegada a manifestar-los quina serà la seva sort: «Cal que vagi a Jerosòlima i sofreixi molt per causa dels ancians, summes sacerdots i lletrats, que sigui executat i que al cap de tres dies ressusciti.» Pere considera intolerable que aquesta predicció estigui d'acord amb el pla de Déu («Cal»), se l'enduu a part i, al seu torn, «començà a conjurar-lo dient: "¡Déu te'n guardi, Senyor! ¡Això a tu no et passarà pas!"» Jesús, sense miraments, «es girà cap a Pere i li digué: "¡Vés-te'n darrere meu, Satanàs!"» (El text grec no diu: «Vés-te'n d'aquí, Satanàs!», com li fan dir els traductors.) Jesús l'invita a seguir, com a deixeble, «darrere» les seves petjades. «Ets per a mi un motiu d'escàndol —li etziba—, ja que no penses en els afers de Déu sinó en els de l'home.» La confessió de Pere, que Jesús havia lloat com la «Roca» sobre la qual volia edificar la seva Església, ha resultat ser, pel to violent que Pere li ha imprès, obra de Satanàs. D'aquí que posi noves condicions per ser deixeble: «Si algú vol venir darrere meu, que renegui de si mateix, prengui la seva creu i em segueixi.» Pere renegarà, sí, de Jesús, però li costarà moltíssim «renegar de si mateix i prendre la seva creu», com ens passa a tots nosaltres. El missatge de la creu no és gens afalagador. Però el «seguiment» de Jesús ens garanteix que el puguem contemplar també nosaltres quan es faci present en la nostra vida quotidiana «el Fill de l'home en la glòria del seu Pare en companyia dels seus sants àngels», envoltat de tants i tants «àngels» que s'han posat al servei dels altres.

Lectures bíbliques

Diumenge XXII de durant l'any

Lectura primera

Jr 20,7-9

La paraula del Senyor m'és un motiu d'escarnis

Lectura del llibre de Jeremies:

M'heu afalagat, Senyor, i m'he deixat seduir; us heu apoderat de mi i m'heu dominat, però ara passen el dia divertint-se a costa meua, tothom es riu de mi. Sempre que parlo, dono el crit d'alarma, el meu clam anuncia invasions i devastació. Tot el dia la paraula del Senyor m'és un motiu d'escarnis i de burles. A la fi pensava: No en vull parlar més, no diré res més en nom d'ell, però llavors sentia en el meu cor un foc que cremava, sentia un incendi dintre dels meus ossos. Estic rendit de tant aguantar, ja no puc més.

Salm responsorial

62

Vós, Senyor, sou el meu Déu; jo us cerco.
Tot jo tinc set de vos,
per vos es desviu el meu cor,
com terra eixuta sense una gota d'aigua.

R. Tot jo tinc set de vos, Senyor, Déu meu.

Jo us contemplava al vostre santuari
quan us veia gloriós i poderós.
L'amor que em teniu val més que la vida;
per això els meus llavis us lloaran. **R.**

Que tota la vida us pugui beneir
i alçar les mans lloant el vostre nom.
Saciat del bo i millor,
us lloaré amb el goig als llavis. **R.**

Perquè vos m'heu ajudat,
i sóc feliç sota les vostres ales.
La meua ànima s'ha enamorat de vos,
em sosté la vostra mà. **R.**

Lectura segona

Rm 12,1-2

*Oferiu a Déu tot el que sou,
com una víctima viva*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, per l'amor entranyable que Déu ens té, us demano que li oferiu tot el que sou, com una víctima viva, santa i agradable. Això ha de ser el vostre culte veritable. No us emmotlleu al món present; transformeu-vos renovellant la vostra manera de veure les coses, perquè pugueu reconèixer quina és la voluntat de Déu: reconèixer allò que és bo, agradable a Déu i perfecte.

Al·leluia

Ef 1,17-18

*Que el Pare de nostre Senyor Jesucrist
il·lumini els ulls del nostre cor
perquè coneguem a quina esperança ens ha cridat.*

Evangeli

Mt 16,21-27

Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús començà a deixar entendre als deixebles que havia d'anar a Jerusalem, que havia de patir molt de part dels notables, dels grans sacerdots i dels mestres de la Llei, i que havia de ser mort

i de ressuscitar el tercer dia. Pere, pensant fer-li un favor, es posà a renyar-lo: «De cap manera, Senyor: a vos això no us pot passar!» Però Jesús es girà i li digué: «Fuig d'aquí, Satanàs! Em vols fer caure, perquè no penses com Déu, sinó com els homes.»

Llavors Jesús digué als deixebles: «Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix, que prengui la seva creu i m'acompanyi. Qui vulgui salvar la seva vida la perdrà, però el qui la perdí per mi, la retrobarà. Què en trauria l'home de guanyar tot el món si perdia la vida? Què podria pagar l'home per rescatar la seva vida? Perquè el Fill de l'home ha de venir en la glòria del seu Pare voltat dels seus àngels, i ell pagarà cadascú segons les seves obres.»

L'acció litúrgica de les benediccions

Consol Muñoz
Superiora general de
les Franciscanes Missioneres

El n. 61 de la constitució *Sacrosanctum concilium* ens diu: «La litúrgia dels sacraments i dels sacramentals fa que, en els fidels ben disposats, gairebé tots els actes de la vida siguin santificats per la gràcia divina que emana del misteri pasqual de la passió, mort i resurrecció de Crist, del qual tots els sacraments i sacramentals reben el poder, i també fan que l'ús deshonest de les coses materials es pugui ordenar a la santificació de l'home i a la lloança de Déu.»

Endinsant-nos en el tema dels sacramentals, tenim el decret de la Congregació per al Culte Diví, del 31 de maig del 1984, que comença així: «Entre els sacraments instituïts per l'Església per al bé pastoral del poble de Déu, la celebració de les benediccions ocupa un lloc característic. Aquestes, en efecte, com a accions litúrgiques que són, condueixen als fidels a la lloança divina... i santifiquen adequadament les diverses circumstàncies de la vida».

Al benediccional tenim un ampli ventall de benediccions per *santificar adequadament les diverses circumstàncies de la nostra vida*. Tota la vida del creient està *ordenada a la santificació de l'home i a la lloança de Déu* i, a més de totes les altres accions litúrgiques de l'Església, també

comptem amb la companyia de les benediccions en el nostre pelegrinatge diari.

Seria bo per als cristians, que el nostre viure quotidià estigués impregnat del que és sagrat. La participació en els sacraments, en la litúrgia, en la Litúrgia de les Hores, són puntals en què basem la santificació del dia i la nostra lloança a Déu, però també l'Església ha posat a la nostra disposició uns sacraments, als quals hem de donar tot el seu sentit litúrgic i, per tant, servir-nos-en com a ajut a la nostra vida de fe.

Les diferents parts del Benediccional

A manera de repàs concís, i per veure'n el conjunt, cito la composició del Benediccional. Consta d'una primera part amb les *Benediccions que es refereixen directament a les persones*, com pot ser la benedicció de la família, dels esposos, dels nens, de la dona abans i després del part, dels ancians, dels malalts dels que són enviats a anunciar l'evangeli, entre d'altres. La segona part conté les benediccions que pertocuen a

les construccions i a les diverses activitats dels cristians, com per exemple, la benedicció d'una casa nova, d'un seminari nou, d'una casa religiosa, d'una escola o universitat, d'una biblioteca, d'un hospital, d'instruments de treball i de la benedicció de la taula, i altres benediccions. La tercera part es refereix a la *Benedicció de les que coses que a les esglésies es destinen a l'ús litúrgic o a les pràctiques de devoció*, com són la benedicció de la pila baptismal, d'un sagrari, d'un nou ambó, d'imatges, del calze i la patena, de l'aigua, de la corona d'Advent, del pessebre nadalenc, de l'arbre de Nadal o de les estacions del Via Crucis, entre d'altres. La quarta part està dedicada a la *Benedicció de certs objectes de devoció del poble cristià*, com són, entre d'altres, benedicció de rosaris, escapularis, hàbits. I, per últim, la cinquena part es refereix a les *Benediccions per diverses circumstàncies*, que inclou dues benediccions: una per a l'acció de gràcies pels beneficis rebuts, i una altra per a diverses ocasions.

Constatant la seva riquesa, celebrem les benediccions considerant-les com a accions importants, per donar sentit de fe a les realitats quotidianes de la vida.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Beat Josep Samsó

- ✓ Nascut a Castellbisbal l'any 1887
- ✓ Sacerdot dedicat a la catequesi d'infants i joves
- ✓ Va perdonar els seus botxins
- ✓ Va morir màrtir a Mataró l'any 1936
- ✓ Beatificat l'any 2010 per Benet XVI

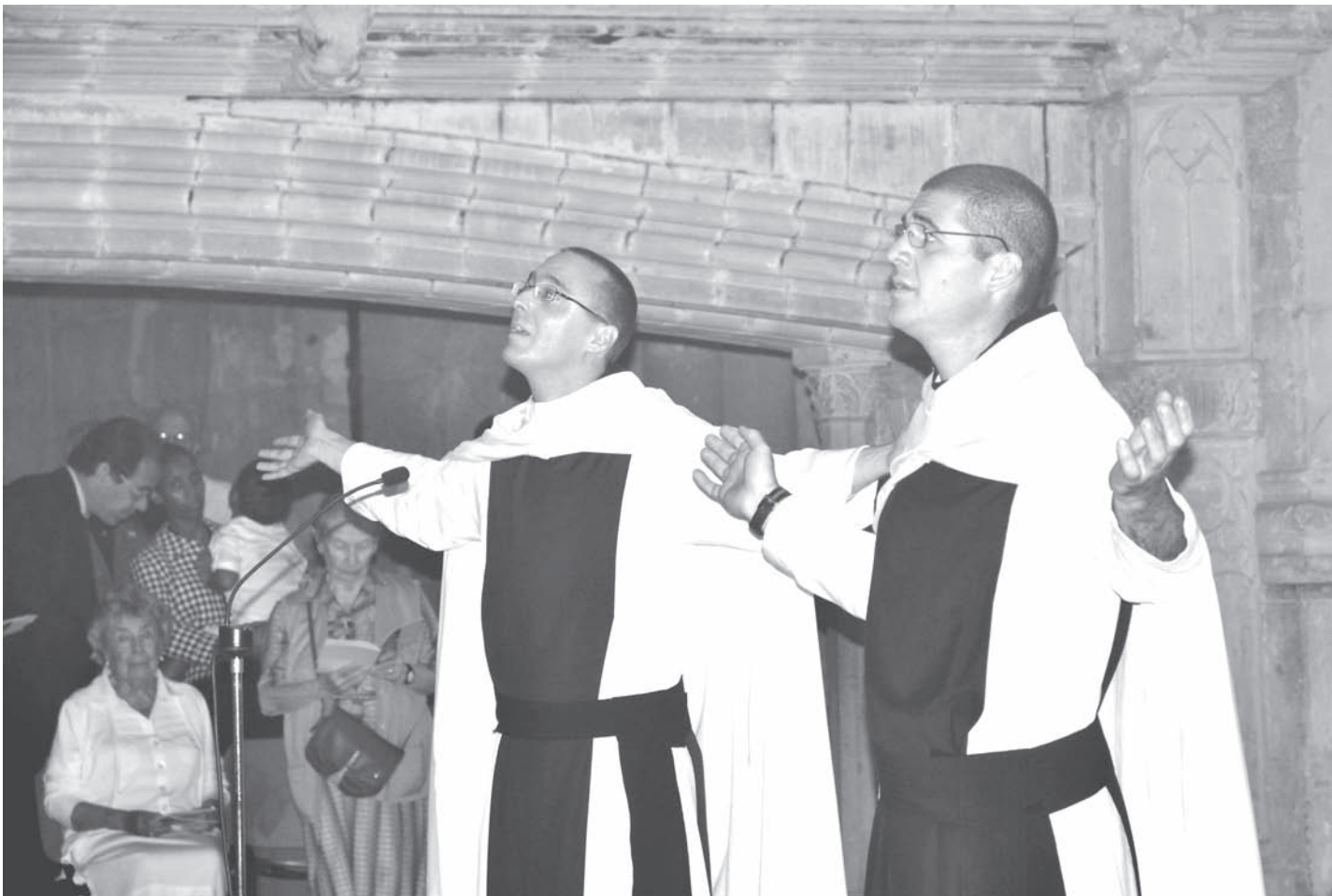
Aquest màrtir català de la guerra civil ja va mostrar des de ben jovenet una clara vocació sacerdotal. Quan tenia 13 anys va entrar al Seminari de Barcelona i als 23 va ser ordenat sacerdot. Després de doctorar-se en Teologia a Tarragona va ser destinat a diverses parròquies del bisbat de Barcelona fins que finalment va ser nomenat arxiprest de Mataró i rector de la basílica de Santa Maria d'aquesta ciutat.

A la capital del Maresme el beat Josep Samsó va dur a terme una gran tasca catequètica amb els nens i joves de la parròquia. Per a ell la formació cristiana de les noves generacions era fonamental perquè la comunitat cristiana tingués una espiritualitat sòlida i madura. La seva experiència d'anys de catequesi el va dur a escriure *Guia per a catequistes*, que ja es va publicar pòstumament. En esclatar la guerra civil i la persecució religiosa el beat Josep Samsó es va haver de refugiar a casa d'una família coneguda. Al cap d'uns dies, però, va ser descobert, i després de passar un mes empresonat va ser dut al cementiri de Mataró, on abans de ser afusellat va perdonar explícitament els seus botxins.

Tarragona

Poblet celebra amb joia una doble professió solemne

Dos monjos joves fan el seu compromís definitiu amb la comunitat

Monestir de Poblet

Eduard Brufau
Poblet

Per Sant Bernat de Claravall, el 20 d'agost, tots els monestirs del Cister celebren la festa del seu pare fundador. Enguany, però, a aquesta celebració de tot l'orde, la comunitat de Poblet hi ha afegit l'alegria de la professió solemne de dos dels seus germans més joves: fra Bernat Folcrà i fra Borja Peyra. El dia es va llevar amb el cel negre i plujós, però el sol es va presentar a l'hora convinguda per il·luminar l'església del monestir, que es va omplir de familiars i amics que van voler acompanyar amb joia i emoció els professos en aquest pas definitiu. La comunitat en ple hi va ser present, juntament amb diversos sacerdots diocesans i el bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris.

El P. Josep Alegre, abat de Poblet, en l'homilia va posar sant Bernat com a model per al monjo cistercenc i per a la societat contemporània: «Sant Bernat és un veritable mestre de teologia admirativa. Admirar, contemplar, és una actitud que necessita l'home d'avui descentrat en una activitat que el consumeix en l'angoixa i la preocupació.» El pare abat també va citar alguns fragments del pare del Cister en

què expressa com Crist ho dona tot per cadascun dels seus fills d'aquest món: «T'ho dono tot: fins la meva mort i resurrecció, la meva ascensió i el mateix Esperit Sant. Perquè la meva concepció netegi la teva, la meva vida informi la teva, la meva mort destrueixi la teva, la meva resurrecció anticipi la teva, la meva ascensió prepari la teva, i l'Esperit vingui en ajut de la teva feblesa... En la meva vida reconeixeràs la teva.»

Una cerimònia sòbria viscuda amb plenitud

El ritu de la professió solemne va ser viscut amb emoció tant pels dos professos com per tots els seus parents espirituals i de sang. Els bells cants gregorians acompanyats de fons per les delicades notes de l'orgue van fer de la litúrgia un model de sobrietat al mateix temps digna i solemne. Tota l'assemblea va participar activament de la cerimònia i va seguir amb sentiment contingut cadascun dels moments del ritu de la professió.

A continuació de les lletanies, en què es va invocar entre d'altres sants tan diversos com ara santa Teresa de Jesús, santa Bernadeta, sant Silvà del Mont Athos o la beata Teresa de Calcuta, va tenir lloc la professió

pròpiament dita. Després de llegir i signar les cèdules escrites per ells mateixos en què expressaven el seu compromís, fra Bernat i fra Borja amb els braços estesos van entonar tres vegades «Rebeu-me, Senyor, com va prometre, i viuré: que no vegi defraudada la meva esperança». En acabat van abraçar humilment cadascun dels seus germans professos de Poblet mentre l'assemblea cantava el salm 50, en què s'expressa el penediment pel pecat propi i s'implora el perdó de Déu: «Compadiu-vos de mi, Déu meu, vós que estimeu tant; vós que sou tan bo esborreu les meves faltes; (...) Déu meu, creeu en mi un cor ben pur, feu renèixer en mi un esperit ferm. (...) La víctima que ofereixo és un cor penedit; un esperit que es penedeix, vós, Déu meu, no el menyspreu.»

Finalment, abans de l'eucaristia, va tenir lloc el lliurament de la cogulla. Mentre els la imposaven el pare abat va pronunciar aquestes paraules: «Que el Senyor et revesteixi de l'home nou, just i veritablement sant, que Déu creà a imatge seva; i això que nosaltres fem exteriorment, que ho realitzi interiorment el do de l'Esperit Sant.» Acabada la cerimònia de la professió solemne la comunitat, els familiars i els amics van poder compartir un petit refrigeri i felicitar els dos nous professos.

Amb el pas definitiu fet per fra Bernat i fra Borja la família de Poblet i de tot el Cister es torna més fecunda. Malgrat l'època tan incerta que ens toca viure, el Senyor es manté fidel i continua cridant els seus fills perquè es consagrin al seu amor.

El P. Josep Alegre en l'homilia va posar sant Bernat com a model per al monjo

Exposició sobre l'abat Escarré

Redacció / Sant Miquel de Cuixà

Aquest mes d'agost s'ha pogut veure al monestir de sant Miquel de Cuixà, al Conflent, l'exposició *Prensa i dictadura. L'abat Escarré a Le Monde*. La mostra ha estat organitzada dins del marc de la Universitat Catalana d'Estiu, que se celebra cada any per aquestes dates a Prada de Conflent, per commemorar els 50 anys de les famoses declaracions de l'històric abat de Montserrat contra el règim franquista que li van costar l'exili.

Durant la presentació de l'exposició el prior de Cuixà, el P. Marco Riba, va definir l'abat Aureli Maria Escarré com un home amb un profund sentit d'Església que va defensar «els drets de les persones i dels pobles». Teresa Carreras, comissària dels actes de la commemoració, va declarar que s'està treballant perquè l'exposició es pugui visitar a altres llocs significatius de Catalunya. La inauguració es va cloure amb la interpretació del *Cant dels ocells*, tot recordant així l'amistat que va unir l'abat Escarré i el violoncellista Pau Casals.

Lleida

Bell-lloc d'Urgell celebra per primer cop la festa litúrgica de Mn. Josep Nadal

Va ser beatificat el 13 d'octubre del 2013 a Tarragona

Jordi Curcó
Bell-lloc d'Urgell

La parròquia de Sant Miquel de Bell-lloc d'Urgell ha celebrat el 12 d'agost, i per primera vegada, la festa litúrgica del seu fill i beat Mn. Josep Nadal i Guiu, tot commemorant alhora el 78è aniversari del seu martiri.

Mn. Josep Nadal va morir màrtir el 12 d'agost del 1936 a Montsó, província d'Osca i aleshores pertanyent al bisbat de Lleida, d'on era vicari juntament amb Mn. Josep Jordan. Per això se'ls coneix com els «Curetas de Monzón». Tots dos van ser beatificats el 13 d'octubre del 2013 a Tarragona, juntament amb 522 màrtirs més del segle XX.

El rector de Bell-lloc, Mn. Jaume Melcior, presidí l'eucaristia a la qual assistiren el germà del beat, Francesc Nadal, acompanyat de la seva esposa i de diversos familiars i un bon grup de fidels que volgueren sumar-se a la festa d'aquest fill de Bell-lloc i ja beat.

En l'homília, Mn. Jaume Melcior es referí al beat Josep Nadal com un exemple en el seguiment de lliurament a Déu i als germans fins al vessament de sang: «Un màrtir de Crist que es lliurà totalment a Crist en el seu ministeri sacerdotal, amb

fidelitat i valentia fins a donar la vida i que avui honora l'Església i el seu poble, Bell-lloc», asseverà. El rector digué que també en els nostres temps hi ha cristians màrtirs com el beat Josep Nadal, per la seva fe en Jesús: «Són els màrtirs del segle XXI, com els cristians de l'Iraq, de Síria i d'altres països que arreu del món donen testimoni de l'Evangelí. Per fer-ho són perseguits, expulsats de casa seva i fins i tot assassinats.»

La celebració, que prosseguí amb aquest record especial i pregària pels actuals màrtirs d'arreu del món, va acabar amb el cant del *Vírolai* a la patrona de Catalunya i la veneració de les relíquies del beat que des de la seva beatificació l'església de Bell-lloc guarda en una arqueta. Conté els ossos d'una mà de Mn. Josep Nadal, amb el maniple del dia de la seva ordenació sacerdotal. L'arqueta s'ha col·locat en un lateral de l'església als peus d'una fotografia del beat, a l'espera que s'adeqüi definitivament aquest espai de veneració i d'homenatge al màrtir bell-lloquí.

Amb ocasió d'aquesta primera festa litúrgica de Mn. Josep Nadal, la família del beat va distribuir entre els fidels una estampa recentment editada

«Els màrtirs del segle XXI, com els cristians de l'Iraq, de Síria i d'altres països donen testimoni de l'Evangelí i són perseguits, expulsats de la seva terra i fins i tot assassinats»

amb la fotografia de sacerdot i l'oració litúrgica, a més d'una breu biografia del màrtir.

La celebració fou alhora ocasió d'inaugurar les reformes recents del presbiteri de l'església de Bell-lloc, on s'ha renovat amb marbre el terra del presbiteri. El rector va agrair la col·laboració generosa dels fidels i del poble en aquesta obra tan necessària i en les altres que s'han anat realitzant per millorar el temple. Alhora es va acomiadar de la que ha estat fins aquest estiu i durant tres anys la seva parròquia. Ara ha estat nomenat pel bisbe de Lleida, Joan Piris, per a altres responsabilitats ministerials, com a vicari de la parròquia de Sant Llorenç de Lleida i rector de les parròquies de Santa Maria de Gràcia de la Granadella, Sant Antoni de Bellaguarda i Sant Josep de Bovera: «M'he sentit molt a gust amb vosaltres i he viscut i celebrat amb goig la beatificació del vostre fill Mn. Josep Nadal. Haver pogut viure aquest esdeveniment eclesial, tan vinculat a aquest poble i parròquia de Bell-lloc, ha estat un do de Déu del que he de donar gràcies. Que el nostre beat intercedeixi sempre pel seu poble i per tots nosaltres.»

Urgell

50è aniversari de la remodelació de l'església d'Isona

Redacció / Isona

El 17 d'agost la parròquia de la Mare de Déu Assumpta d'Isona celebrà el 50è aniversari de l'ampliació i remodelació de l'església parroquial dedicada a la Mare de Déu Assumpta, obra de l'arquitecte Gabino Lagarriga Bringas, després que l'antiga església parroquial gòtica fou parcialment destruïda durant la guerra del 1936. També en aquest dia fou inaugurada la restauració de la imatge de la Mare de Déu Assumpta d'Isona, promoguda pel Centre d'Estudis d'Isona i Conca Dellà i per la Junta d'obres de la parròquia amb l'ajuda de l'Ajuntament d'Isona.

L'arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives, acompanyat pel rector de la parròquia, Mn. Jesús Navas, i per l'alcalde d'Isona i Conca Dellà, Constantí Aranda, presidiren els actes commemoratius que tingueren lloc després de l'Eucaristia dominical, dins la qual Mons. Vives administrà el sagrament de la Confirmació a sis joves d'Isona.

La imatge de la Mare de Déu Assumpta d'Isona és obra de l'artista Josep M. Bohigas i Masoliver, feta el 1946. La peça fou encarregada a l'artista

per la família Capmajó-Pla de Barcelona en agraïment de la recuperació de la salut de la seva filla Carmen. Va ser donada a la parròquia d'Isona que es trobava sense imatge titular en haver estat cremat el retaule de l'altar major durant la persecució religiosa de l'inici de la guerra civil. Té una alçada de 1,70m i és de fusta policromada. L'autor, per encàrrec de la família, reproduïx la cara i alçada de la seva filla en aquesta talla. D'altra banda, l'historiador d'Isona, Sisco Amorós, va presentar les làpides sepulcral restaurades pel Centre d'Estudis d'Isona i Conca Dellà i col·locades a l'atri del temple. Aquestes làpides del segle XVIII havien estat traslladades a un magatzem de l'Ajuntament durant les obres de construcció de l'església nova (1960-64). També va explicar el procés de restauració d'altres peces de l'església parroquial com la pila d'aigua beneïda (l'original encara al Museu diocesà i comarcal de Lleida) i la mènsula de Cal Cavaller.

L'acte comptà amb la presència de la presidenta del Centre d'Estudis d'Isona i Conca Dellà, Susanna Solans, que agrai «la tasca, el suport, les hores i la dedicació» que tants socis, veïns i institucions han dut a terme.

Barcelona

El far que il·lumina tot un barri

L'ermita de la Mare de Déu de la Salut celebra 150 anys amb una eucaristia

Miquel Àngel Codina
Barcelona

El proper 8 de setembre, a les dotze del migdia, se celebrarà a l'ermita de la Mare de Déu de la Salut, situada al barri de la Salut, dins del districte barceloní de Gràcia, una eucaristia d'acció de gràcies pels seus 150 anys de vida. Va ser l'11 de maig del 1864 quan l'ermita fou erigida com a temple per decret de Mons. Pantaleó Montserrat Navarro, bisbe de Barcelona, que va concedir els permisos per al culte públic. La missa s'emmarca dins de la festa major del barri, que sempre té lloc al voltant del 8 de setembre, festivitats de les maresdedeus trobades.

Fa molts anys que l'ermita —també anomenada capelleta o santuari pel veïnat— resta tancada. Sempre vinculada a l'orde dels franciscans, durant molt de temps s'hi van celebrar batejos, comunions, casaments... El dilluns 18 d'agost s'hi va dur a terme una neteja a fons. «L'ermita de la Mare de Déu de la Salut forma part del patrimoni arquitectònic i espiritual de la ciutat. Caldria, per exemple, restaurar la façana, ja que actualment presenta un estat de conservació força precari», explica el pare Lluís Rocaspana, franciscà.

«Com que està situada en un espai estratègic, prop del Park Güell, hi ha molta gent que passa pel davant de l'ermita, s'hi atura, mira i pregunta, sobretot estrangers. L'ermita hauria de ser com un far amb llum pròpia, com una guia espiritual per a tota la barriada», afirma el pare Lluís. I afegeix: «El proper 8 de setembre tornarà, encara que sigui per unes quantes hores, la imatge de la Mare de Déu de la Salut al seu emplaçament original. Després tornarà on és ara, a la parròquia de la Mare de Déu de la Salut. Es tracta d'una bella escultura realitzada per Josep Campanyà, molt fidel a la imatge destruïda el 1936.»

Cal dir que després d'aquesta missa d'acció de gràcies, l'ermita es tornarà a tancar fins que l'actual propietària del temple, la filial immobiliària de Caixabank, Building Center, i l'arquebisbat de Barcelona «arribin a un acord i l'ermita pugui reobrir-se definitivament al culte», informa el pare Lluís.

Arran de la demolició de la casa de la família Morera, un grup de veïns s'ha mobilitzat de valent per evitar que l'ermita, que ha quedat en una situació vulnerable, desaparegui. Elisa Castells, veïna del barri, és una de les persones que més ha lluitat per tal de protegir el temple. «En aquesta ermita em vaig casar el 1963, la meua filla va fer-hi la Primera Comunió... És un element emblemàtic del barri, tant des del punt de vista artístic com religiós. He aconseguit més de cinc-centes signatures perquè s'obrin de nou les portes de la capella», comenta Elisa.

Fets històrics

A començaments del segle XIX, el barri actual de la Salut estava ocupat per grans finques de conreu, amb horts, vinyes i arbres fruiters. Dècades més tard, els amos d'aquestes finques van començar a reduir-les i a vendre terrenys. Antoni M. Morera Colom,

de Barcelona, va comprar un d'aquests terrenys amb el propòsit d'edificar una torre amb jardí. Molt devot de la Mare de Déu, va adquirir una imatge de Maria amb l'infant Jesús als braços i la va fer completar amb uns núvols i uns angelets. Més endavant, va fer construir una capella en aquell terreny per instal·lar-hi la imatge i exposar-la a la devoció dels fidels.

L'ermita fa onze metres de llargada per cinc d'ample. Té una sola nau amb volta de mig punt. Consta de presbiteri, sagristia, cambri, tribuna i cor, amb dos altars laterals dedicats a sant Josep i sant Antoni. No hi falta tampoc el campanar d'espadaña, amb una campana de bronze. La capella va ser dedicada a la Mare de Déu de la Salut, a l'entorn de la qual va créixer el barri al llarg dels anys.

Un grup de veïns s'ha mobilitzat de valent per evitar que l'ermita desaparegui

Sis dies després de l'erecció com a temple, el pare Joan Torras, rector de la parròquia de Santa Maria de Jesús, de Gràcia, a la qual pertanyia llavors l'ermita, va beneir la capella i la imatge. El dia 22 de maig del 1864 va ser-ne inaugurat el culte. Durant molts anys, l'ermita de la Mare de Déu de la Salut fou l'única església de la rodalia i tots els diumenges i festes de preceptes s'hi celebrava missa. L'estiu del 1918 es van fer les pintures de l'interior i es van restaurar els altars; les antigues oleografies es van substituir per dues imatges de talla.

El 21 de juliol del 1936, l'ermita de la Mare de Déu de la Salut va ser incendiada. Va quedar completament derruïda; tan sols hi va quedar una creu de ferro a la part més alta de la façana. En acabar el conflicte bèl·lic, la capella va ser reconstruïda per la família Morera; les obres van començar el 16 de juliol del 1945. La benedicció del nou altar s'esdevingué el 13 de juny del 1948. Així mateix, una nova campana de 64,5 kg va ser col·locada el 20 de maig del 1951.

L'escultor Francesc Socies va ser l'autor de les noves imatges de sant Josep i sant Antoni, que foren beneïdes un 8 de setembre, del 1955 i del 1956, respectivament. Entre els anys 1959 i 1961, es va realitzar la pintura i decoració de l'interior de l'ermita, a càrrec de Carles Llobet Raurich.

Des del 1948, l'ermita pertany a la parròquia de la Mare de Déu de la Salut, erigida sota la mateixa advocació que la capella i ubicada ben a prop d'aquesta, al mateix carrer.

Cada cop són més les persones que desitgen que la capella es torni a reobrir d'una manera definitiva i poder-hi cantar els goigs en alabança de la Mare de Déu de la Salut, una de les estrofes dels quals diu així: «Del poble sou protectora;/ dels malalts sou la salut;/ Déu vos guardi, Reina i Mare,/ Verge Santa de Salut.»

La família, el «laboratori» on aprendre a estimar

Mn. David Compte
Rector de Sant Joan de les Abadesses

Déu és comunió d'amor, i la persona, que és creada a imatge de Déu, és cridada a viure en comunió d'amor amb els altres. Jesús ens revela que hem estat fets per estimar i per ser estimats. La família és el «laboratori natural» on cada persona aprèn a estimar. Però alerta! Aquí descobrim que estimar no és només un sentiment: aprendrem a donar-nos, a servir, a treballar, a sacrificar-nos pels altres, a valorar la persona pel que és i no pel que té, a acceptar els defectes propis i els dels altres... Si aquest ambient familiar ha reeixit en viure l'estimació, la persona podrà viure aquesta experiència fonamental en altres àmbits com l'entorn social, el laboral, i formar un altre «nucli bàsic» on noves vides puguin fer la mateixa experiència. Així fem una societat centrada en la persona, una societat de l'amor. Una família que prega i acull Jesús esdevé un focus de vida i d'alegria, és com un oasi enmig d'una societat.

Ens podríem preguntar: quines situacions crítiques de la família poden constituir un obstacle per a la trobada amb Crist? En quina mesura la crisi de fe pot incidir en la vida familiar?

Ambdues parts de la pregunta demanen una exposició ampla i ordenada. Potser, per destacar-ne algunes:

- Hiperactivitat no integrada:** molts pares es troben desbordats per la situació i se senten «pares orquestra» que han de fer mil coses i no donen a l'abast; això porta a veure la fe com «una obligació més». S'hi podria sumar el fet de «l'oci evasiu»: costa saber descansar de manera sana i moltes ofertes pretenen un ànim lucratiu més que cercar realment el bé de la persona.
- La dificultat per integrar l'afectivitat en l'amor.** Hi ha una pressió ambiental fortíssima que pretén deslligar amor i afectivitat (programes educatius, mitjans de comunicació...). A la pràctica aquest error de base

Una família que prega i acull Jesús esdevé un focus de vida i d'alegria, és com un oasi enmig d'una societat

produeix molts «col·lapses afectius», perquè no s'aprèn a estimar i es cau fàcilment en l'egoisme.

c) El relativisme pràctic que sovint ens vol fer creure que «tot és igual».

La crisi de fe —per refredament de la vida de fe, per manca de suport i ambient que ajudi les parròquies, per prejudicis, per les dificultats de la vida, per desenganys...— fa que trontolli el projecte i, com a conseqüència, els

esforços per tirar-lo endavant.

Davant d'això, i per acabar amb una perspectiva positiva, em sembla bàsic:

- 1) Descobrir que el projecte de Jesús realment val la pena i és la millor opció tant per als pares com per als fills.
- 2) Prioritzar i organitzar-se: que allò urgent no ens faci perdre l'important, altrament passarà el temps i haurem

educat nens actius, però buits.

- 3) Ser realista. No pretenguem «famílies perfectes», sinó llars on s'apreni a estimar Déu i els altres; comptar amb els defectes i limitacions de tota mena i saber que Déu sap treure'n profit. Descobrir un Déu misericordiós, que no rebutja mai ningú i que sempre té la mà estesa, malgrat que hi ha situacions de sofriment i dificultat objectiva.

Qüestions sobre la nul·litat canònica

El procés de nul·litat matrimonial

El Dret Processal Canònic regula el procés de declaració de nul·litat matrimonial (judici ordinari) en els canons números 1.501 al 1.655 del mateix Codi de Dret Canònic.

Amb caràcter previ, menció especial mereix el principi general establert en el canó 1.060 que declara: «El matrimoni gaudeix del favor del dret; per tant, en cas de dubte, ha de ser considerat vàlid, mentre hom no demostrï el contrari», és a dir, hi ha una presumpció de la validesa del matrimoni.

Així mateix, amb caràcter general el Codi de Dret Canònic estableix en el canó 1.141 que el matrimoni rat i consumat no pot ser dissolt per cap poder humà, ni per cap causa fora de la mort.

La causa (judici ordinari) s'inicia amb la presentació d'una demanda escrita i davant del jutge competent. Per a les causes en les quals es discuteix la nul·litat o dissolució d'un matrimoni, ha de nomenar-se en la diòcesi competent un Defensor del Víncle, el qual, d'ofici, haurà de

proposar i manifestar tot allò que es pot adduir raonablement contra la nul·litat o dissolució.

Després de l'admissió de la demanda de nul·litat, el jutge procedirà a cridar al procés o citar les altres parts, perquè procedixin a la seva contestació o demanda. La part demandada pot refusar rebre la notificació o no estar interessada en el procés, o compareixerà davant del jutge i/o contestarà l'escrit de demanda presentat per la part actora.

Un cop ratificat aquest tràmit,

s'atorgarà a les parts un temps convenient perquè puguin proposar i fer les proves. Les proves poden consistir en documental, confessió judicial de les parts, testifical i pericial.

Un cop acabat tot el que es refereix a la presentació de les proves s'arriba a la conclusió de la causa, finalitzat el procés ordinari en primera instància mitjançant sentència. Per dictar qualsevol sentència, es requereix en l'ànim del jutge eclesial una certesa moral sobre l'afer que ha de dirimir.

David Andrés
Advocat exercint i doctor en Dret
andres@mdjuridico.es

Rehabilitat el campanar de Rocafort de Queralt

Construït a finals del segle XVIII, presentava un greu estat de deteriorament

Joan Boronat
Rocafort de Queralt

Les campanes van tornar a repicar el diumenge 3 d'agost a la vila de Rocafort de Queralt, a la comarca de la Conca de Barberà. I van sonar després de les obres de restauració del campanar de l'església parroquial, amb motiu de la festa major en honor a Sant Salvador.

L'acte de la inauguració de la restauració del campanar es va iniciar amb una missa oficiada per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i concelebrada pel rector, Mn. Adam Safianczuk, amb l'assistència de l'alcalde de la vila, Valentí Gual; el vicepresident de la Diputació de Tarragona, Albert Vallvé, i nombrosos veïns que van omplir l'església. En acabar, públic i autoritats van visitar una exposició fotogràfica que recull el procés restaurador del campanar.

El cost de les obres ha ascendit a gairebé 60.000 euros, quantitat que ha estat cofinançada a parts iguals per la Diputació, l'arquebisbat i

l'Ajuntament, d'acord amb el conveni establert, que ha permès aquesta rehabilitació de caràcter urgent. El campanar, que presentava un greu estat de deteriorament, comportava un risc per a les persones, atès que havia provocat diversos accidents per desprendiments de materials.

Base quadrada

L'església i el campanar de Rocafort de Queralt van ser construïts a finals del segle XVIII; una obra que es va encarregar al mestre de cases Francesc Albareda de Lleida, també constructor dels temples del Palau d'Anglesola i de Maldà. El temple consta de tres naus, cobertes amb voltes de llunetes i un cimbori amb cúpula. La portada, de mig punt, està flanquejada per dos parells de columnes sobre sòcols, capçades amb capitells corintis. Al bell mig hi ha una fornícula amb la imatge del Salvador. El campanar és de base quadrada i fust octogonal, coronat per un cos més petit cobert amb cúpula.

Poblet edita la revista del primer semestre del 2014

J.B. / Poblet

Ha aparegut la revista *Poblet*, corresponent al primer semestre d'enguany, que edita la Germandat del Monestir Cistercenc de Santa Maria de Poblet. Com és habitual, obre la publicació l'editorial i el «Pòrtic de l'Abat», en el qual el P. Josep Alegre fa una reflexió sobre la *Crispació*, al voltant d'unes estadístiques i «la resposta que pot donar la persona des de la seva llibertat».

Per la seva banda, Joan Colom, membre de la Germandat, escriu sobre la progressiva obertura del monestir de Poblet a l'exterior. Un altre espai per a reflexionar és el que es pregunta «Què és la meditació?», i en l'apartat de «Religió i Ciències Naturals», el doctor David Jou desenvolupa el tema de la biologia molecular a la biologia sintètica, «de llegir vida a escriure vida».

Cal destacar també el treball del doctor Josep Gordi Serrat, en què parla de com els arbres de la zona de la Mediterrània no són un fet merament biològic, sinó que constitueixen també un fet cultural i, per tant, religiós. Altres temes són els Festivals de Música de Poblet, Escenaris de Valors, les visites al monestir, entre elles la del llavors príncep Felip, ordenacions diaconals i una interessant entrevista d'Octavi Vilà a mossèn Josep Gil i Ribas, doctor en Teologia.

Campanars

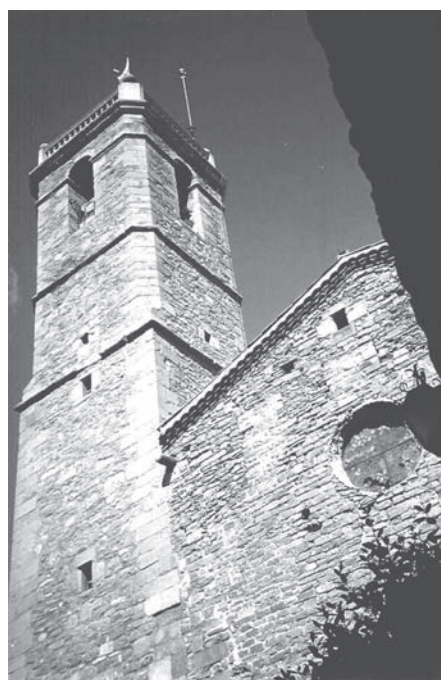
Borredà

El temple d'aquesta població de l'Alt Berguedà, situada a una altitud de 854 metres, està dedicat a la Mare de Déu de la Popa.

És un temple neoclàssic amb vestigis romànics del segle XI, visibles al mur del frontis; fou refet al segle XVIII, entre el 1770 i el 1780. Consta de tres naus de quatre trams desiguals, un d'ells amb el cor i el cancell. La nau central està coberta amb una volta de llunetes i les laterals amb voltes d'aresta; la central inclou el presbiteri recte, darrere del qual hi ha ubicada la sagristia. Les naus estan separades per tres robustos pilars per banda; la capçalera és recta amb una gran rosassa vidriada que il·lumina el cambriol, situat darrere del presbiteri.

Les seves dimensions són modestes; la nau central, inclòs el cancell, fa prop de vint-i-cinc metres de llargada i prop de sis d'amplada. Les tres naus juntes en fan gairebé dinou; les laterals, per tant, són ben amples. La de l'esquerra és més llarga que la central i que la de la dreta, ja que arriba fins al mur de la capçalera; té uns vint-i-vuit metres.

El campanar del 1790 és d'un estil neoclàssic auster.

Delfí Dalmau i Argemir

Té planta quadrada (4,80 x 4,80m). Consta d'un sòcol de maçoneria de peces grans mig picades. Està dividit en tres cossos, tots ells amb carreus ben picats a les cantoneres. Una motllura separa el primer alt cos del segon, cúbic, que té els caires aixamfranats; una segona motllura assenyala el tercer cos, també aixamfranat, on s'ubica la cel·la amb les finestres d'arc de mig punt, una a cada cara, amb una altra motllura a l'arrencada dels arcs. Està coronat per una cornisa motllurada i un terrat amb balustrada i pinacles de bola als angles.

Els seus murs de maçoneria i carreus ben escairats i grans tenen paraments de pedra marronosa. L'escala interior segueix el model català sobre voltes, arrapada a la paret i amb l'ull central tancat amb envans; en arribar a la cel·la no hi

ha altra escala per accedir al terrat que una de fusta que arriba fins a una trapa.

Està situat damunt l'ala esquerra del temple, fent angle al nord-oest del frontis encarat a ponent. La seva alçada és de 27 metres. Fa de bell mirar des de l'ampla plaça que el flanqueja.

Antològica de Josep M. Subirachs al Museu de Montserrat

Un conjunt d'escultures ofereixen una visió molt representativa de les diverses etapes de l'itinerari creatiu de l'artista

Redacció
 Montserrat

L'espai d'art Pere Pruna del Museu de Montserrat acull una petita mostra antològica amb un conjunt d'escultures de Josep M. Subirachs, que ofereixen una visió molt representativa de les diverses etapes de l'itinerari creatiu d'aquest artista barceloní, que va morir el 7 d'abril passat. Subirachs ha estat un dels escultors catalans contemporanis més emblemàtics. És protagonista d'una trajectòria sòlida i reconeguda internacionalment.

La mostra, que es pot veure fins a la tardor en aquesta sala d'exposicions temporals del museu montserratí, conté un petit conjunt de figures femenines que encara respiren les influències noucentistes dels anys quaranta i cinquanta, que tot seguit i de manera gairebé imperceptible desemboquen en un expressionisme més vigorós.

Ve després l'opció decidida envers l'abstracció, i encara les tensions de les pinces i les falques, l'obsessió per la geometria integrada en una concepció metafísica de la realitat, l'encís del món clàssic, de la seva mitologia i les seves formes més depurades que conformen un repertori nou que torna a incloure la figuració i el joc dels volums encaixats dins d'una sintaxi plena de cites cultes, sovint hermètiques. La mostra, que porta per títol *Subirachs escultor, obra selecta*, ha comptat amb l'assessorament de Judit Subirachs-Burgaya, filla de l'artista.

Obra a Montserrat

L'obra de Subirachs a Montserrat és força present. En el decurs de la seva vida, l'artista va realitzar diversos treballs per al monestir benedictí. El primer va ser la *Creu de sant Miquel* (1962), seguit de l'efígie de *Sant Domènec de Guzmán* (1970), el *Monument a Ramon Llull* (1976), la capella del Santíssim de la basílica de Santa Maria (1977), l'estàtua de *Sant Jordi* (1986) i la imatge de *Nostra Senyora de Montserrat* (2001), situada a la secció *Nigra sum* del Museu de Montserrat. L'any 2013 es van incorporar dos relleus de l'any 1985, que es poden veure al peu de la torre abacial del monestir i que pertanyen al conjunt més característic de l'univers temàtic de Subirachs. Porten per títol *Ariadna* i *Hermes*, per mitjà de les quals l'artista explica el seu concepte de l'home.

La mostra, titulada «Subirachs escultor, obra selecta», ha comptat amb l'assessorament de la seva filla, Judit Subirachs-Burgaya

Una reivindicació de la vida

Josep Maria Subirachs (Barcelona, 1927-2014) va ser un artista polifacètic: escultor, pintor, gravador, escenògraf i crític d'art català. En la seva llarga i fructífera trajectòria professional, va passar per diverses fases—noucentisme, expressionisme, abstracte, nova figuració—, períodes gairebé sempre caracteritzats per les formes geomètriques, les línies rectes i anguloses, i les textures rugoses.

En la seva obra, Subirachs va sintetitzar el mestratge tècnic i la puresa de materials i textures amb l'afany per comunicar i expressar un llenguatge simbòlic i transcendental, a través de la creació d'un univers propi de referents iconogràfics que fan de la seva producció un *corpus* personal i particular àmpliament reconegut arreu del món. Per a l'escultor barceloní, l'art era una forma de reivindicar la vida i la creació enfront de la mort i la destrucció.

Va treballar a la basílica de la Sagrada Família entre els anys 1986 i 2005. La darrera obra que va realitzar per a l'obra mestra d'Antoni Gaudí foren les portes de bronze que va crear per a la façana de la Glòria. En total, va fer més de cent escultures de pedra i quatre portes de bronze.

Crítica literària

Inventar per viure

Ana María Matute (Barcelona, juliol 1925-juny 2014) va guanyar el premi Nadal 1959 amb *Primera memoria*. Eugenio Nadal, catedràtic de Literatura i autor d'assajos i articles, va morir el 1944 amb 27 anys. La revista *Destino* l'homenatjà instituint un premi literari amb el seu nom.

Primera memoria és la primera part d'una trilogia anomenada *Los Mercaderes*. La notícia de la mort de l'autora m'ha despertat la curiositat per aquesta obra seva, una de les primeres. Se la reconeix com una de les escriptores més importants de la literatura espanyola del segle XX: Premi Nacional de Literatura el 1959, Premi Nacional de las Letras Españolas el 2007 i premi Cervantes el 2010, entre altres reconeixements. En el discurs d'agraïment al lliurament del premi Cervantes va dir: «*San Juan dijo: "El que no ama está muerto" y yo me atrevo a decir: "El que no inventa, no vive."*» Inventa una realitat que existeix posant-la a l'abast de qui la llegeix: li obre els ulls i fa que hom reconegui en la seva fantasia la realitat.

La guerra civil del 1936 és com una música de fons, llunyana, però present. L'obra reflecteix la foscor d'una època, d'uns personatges, d'una societat i d'un

ANA MARÍA MATUTE
Primera memoria
Destino, 1960 (1a edició)

ambient, d'una moral que tant de bo hagi marxat per sempre. Però, ho ha fet? L'escenari és un espai tancat, una illa (Mallorca) «...*la hipócrita paz de la isla...*»: es fa palès el contrast entre un paisatge idíl·lic i la crueltat dels seus habitants, un lloc on un altre «món» s'endevina per la presència del mar. Més enllà de la mesquinesa d'aquests adults hi ha un altre «món». L'autora encercla els seus personatges en un lloc també tancat, amb voluntat dominant, com és la casa de l'àvia (símbol d'allò que no es vol ser), amb Antonia (l'obligada submissió), Emilia (un futur mediocre, sense perspectiva), amb l'adolescència de Matia i Borja: la llavor de la seva maduresa.

Descriu, amb màgia, llocs, situacions, contrastos, la marginació i la desigualtat, el conflicte intern, el desconcert, la violenta hostilitat humana i ambiental... un món d'adults que va contaminant cruelment la personalitat de l'entorn. Dibuixa un procés de

creixement a través de l'experiència de la protagonista (Matia) que narra en primera persona amb ulls de nena i dolor de fer-se gran; descobrint que allò que la fa diferent de Borja és, sobretot, que ella és una nena. Descriu la tendra maldat d'un adolescent on s'hi dibuixa un futur d'adult del «tot s'hi val»; la tendra covardia d'un adolescent que transforma la llum del sol en una grisor despreocupada, massa indiferent per a algú que al llarg de la narració ha mostrat signes de revolta. La culpabilitat és selectiva: té bàndol i color. La consciència, quan es reconeix i es cultiva, pot transformar la llavor: «*Quizá —qué sé yo—...*» (final).

Primera memoria s'enceta amb una cita del profeta Jeremies: «El Senyor no t'ha enviat, i tu fas que aquest poble es refii de la mentida» (28,15). És el retret que Jeremies fa a Hananià: el Senyor no l'ha enviat, allò que diu no és paraula seva sinó d'Hananià. El 1959, l'autora adverteix sobre aquella

Rosa M. Boixareu Vilaplana
Síndica de Greuges
de la URL

Ana María Matute:
Primera memoria

Premio Nadal 1959

DESTINO

paraula, aquelles veus, que s'erigeixen en autèntiques, com les úniques, i, a través de la lectura, convida a destriar-les críticament. Es tracta d'una pedagogia de la qual ja en fan ús diversos relats bíblics.

Crítica cinematogràfica

Cançons que redimeixen

BEGIN AGAIN

Director: John Carney.

Intèrprets: Keira Knightley, Mark Ruffalo, Adam Levine, Hailee Steinfeld, Catherine Keener.

Música: Gregg Alexander.

Gènere: Comèdia romàntica.

104 minuts

Estats Units, 2013.

Fa uns quants anys l'irlandès John Carney va dirigir una pel·lícula modesta titulada *Once*, que explicava la història d'un noi i una noia, músics de carrer, que es trobaven per casualitat i a través d'un treball musical en comú descobrien l'amistat.

La nova pel·lícula de Carney remet inevitablement a *Once*, si bé en aquesta ocasió el director ha comptat amb més mitjans i amb la presència d'actors més famosos.

Gretta, interpretada per Keira Knightley, i el seu xicot Day, interpretat per Adam Levine, arriben a Nova York amb la il·lusió desbordant de triomfar en el món de la música. Gretta compon i el seu xicot Day és el cantant. Mentre ell aconsegueix una fama enlluernadora i es deixa seduir per l'èxit, Gretta va quedant una mica al marge. Al cap de poc, ell l'abandona

FROM JOHN CARNEY, THE DIRECTOR OF

You're only as strong
as your next move.

i Gretta s'enfonsa. Una nit, mentre ella actua en un bar, es troba casualment en Dan (Mark Ruffalo), un productor de discos al qual acaben de fer fora de la feina. Arran d'aquesta trobada, Dan li proposa començar a treballar plegats. Tot desafiant la indústria discogràfi-

ca, comencen a col·laborar. Tocaran en diversos llocs de Nova York i enregistraran una maqueta que ells mateixos han de produir. Aquesta col·laboració els canviarà a tots dos. Els disc esdevindrà la banda sonora de la seva transformació.

Gretta no acaba de creure en ella mateixa i dubta sobre si segueix enamorada de Day malgrat la seva infidelitat. Dan es refugia en l'alcohol per oblidar els seus fracassos familiars i professionals. Miriam (Catherine Keener) continua estimant el seu exmarit malgrat que no viu amb ell com a conseqüència dels seus excessos i excentricitats. Violet (Hailee Steinfeld), filla de Dan i Miriam, viu una adolescència marcada per la separació dels seus pares i la manca d'autoestima la porta a vestir d'una manera provocativa.

Són tots éssers humans que comparteixen el fracàs, però que estan decidits a treballar plegats i donar el millor d'ells mateixos per fer una cosa junts: un disc. El film desborda humanitat. La seva història és ben senzilla: uns éssers humans que, malgrat tenir motius per enfonsar-se, desco-

breixen que units poden superar-se i créixer. Així anirem veient com tots els músics van canviant, esdevenen millors persones, aposten per l'amistat i s'engresquen els uns als altres en moments de dificultat. Fins i tot Miriam i Violet s'uniran al grup. Miriam redescobrirà el seu exmarit i Violet apareixerà com una gran guitarrista.

D'entre totes les relacions que hi ha en el grup, destaca la de Dan i Gretta, amb una química extraordinària. Entre ells neix una amistat sincera i neta, que els va transformant i els ajuda a ser lliures (de l'alcohol, de la fascinació pel famosíssim Day...). Keira Knightley i Mark Ruffalo fan un gran treball interpretatiu, molt convincent, i els seus papers destil·len humanitat.

La música esdevé el catalitzador del canvi, el motor de la redempció de cada personatge. La música serà tan digna de respecte que al final no l'encadenaran a la dictadura econòmica de les multinacionals del disc. La història d'aquesta aventura musical ens parla de l'amistat, de l'amor gens edulcorat, de la capacitat de canvi de l'ésser humà, del valor de la col·laboració...

La càmera en mà, la frescor dels diàlegs i el to de comèdia arrodoneixen aquesta pel·lícula humil i bonica. Honesta, optimista i humana, *Begin again* deixa constància que amb pocs mitjans i molt de talent, es pot fer una pel·lícula magnífica.

Josan Montull

Salesià

josan.montull@salesians.cat

Des del carrer

CLARA BOTER HA VIATJAT CINC SETMANES AL PERÚ
COM A METGESSA VOLUNTÀRIA«Al Perú he après a relativitzar
tots els meus problemes»

Elisenda Picart

La Clara Boter, de 21 anys, és estudiant de Medicina per la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquest estiu ha viatjat cinc setmanes al Perú per ajudar la parròquia del Sagrat Cor de Jesús, situada en un dels barris més pobres de Lima. Un 24% de la població peruana està en situació de pobresa extrema i les parròquies són les encarregades d'atendre aquestes persones. Fan les tasques d'assistent social, visiten famílies i els proporcionen el necessari perquè puguin sortir endavant. La Clara ens explica com es viu la pobresa a Lima des dels ulls d'una persona que ha nascut en un món on ho tenim tot.

Quin ha sigut el motiu que t'ha portat a embarcar-te en aquest viatge?

Necessitava una experiència per adonar-me que vivia molt bé. Era conscient que el Perú és un país molt pobre, no hi ha ni sanitat pública. Sabia que moltes persones no les atendien als hospitals si no anaven acompanyades d'un metge que fos d'un país desenvolupat. Un amic dels meus pares, que també és metge, quan estudiava medicina va venir a ajudar a la mateixa parròquia on he estat ara. I va ser ell qui me'n va parlar.

Què és el que més et va impressionar quan vas arribar?

La misèria que hi ha. El primer dia, quan vam veure la *casita* on havíem de dormir ens vam espantar. Després, quan vam visitar una família em van venir ganes de plorar. T'expliquen la seva situació i és inevitable sentir-se malament perquè d'allà on vénem no hi ha tanta pobresa ni desgràcia. Però el que em va impressionar més és la pietat que tenen. Aquí la gent no té res i l'única cosa a la qual es poden emparar és a Déu.

Clara Boter, a l'esquerra, amb l'assistent social.

Què has après dels peruans?

Hi anava amb la intenció d'ajudar, però la veritat és que ells m'han ajudat més a mi. M'he emportat un canvi de pensament impressionant. He après a relativitzar tots els meus problemes. He après a viure entre la pobresa, a descobrir què és realment ser pobre i feliç a la vegada. He conegut persones molt lluitadores i sàvies. Això és el que m'emporto d'aquí.

No et fa por oblidar-te de tot**el que has après aquestes cinc setmanes?**

Em vaig comprar un diari on he escrit totes les experiències que he viscut, tot el que he sentit i el que m'ha inspirat cada persona. Així, quan tingui un problema ho podré llegir i podré recordar tot el que vaig viure. Però la meua aventura no ha acabat al Perú. L'any que ve aniré a Kènia, a Nairobi, també per ajudar una comunitat que hi ha allà.

Rauxa

La bellesa del refetor

La bellesa de la creació artística no s'ha de buscar de manera individualitzada en cadascun dels detalls de l'obra, sinó en l'harmonia del conjunt. Una pel·lícula pot tenir frases brillants, però només serà bona si la interpretació, els diàlegs i el fil de la trama creen un tot unitari i amb sentit. El mateix passa amb un retaule medieval; és inútil buscar-ne el valor en els petits elements de cada escena o en el traç del pinzell. Per captar la bellesa d'aquella pintura cal una mirada global, que no es perdi en les anècdotes, capaç d'elevant-se a un nivell superior. Només així es pot percebre l'harmonia dels colors, de les escenes, dels personatges i en darrer terme el misteri final que

vol transmetre. Compresa així, una obra d'art pot ser bella fins i tot prescindint dels petits detalls. Un dels millors exemples d'aquesta simplicitat perfectament bella és el refetor del monestir de Poblet. L'espai no podria ser més senzill: una sala rectangular coberta per una volta lleugerament apuntada. No hi ha decoració, només pedra nua. On resideix, doncs, la bellesa? No s'amaga en cap element arquitectònic concret, sinó en l'harmonia i la proporció invisibles entre els murs, la volta i els finestrals. La senzillesa absoluta permet que la bellesa interior, d'un edifici o d'una persona, aflori sense entrebancs.

Eduard Brufau

Pensant-ho millor

Josep M. Alimbau Argila
Medalla de plata de
l'Institut de Teologia
Espiritual de Barcelona

Giovanni Guareschi i
l'esperança

Tinc davant dels ulls un dibuix de Giovanni Guareschi —escriu Alessandro Pronzato— que representa l'escena que s'assembla a l'extreta del llibre de l'Èxode. Sí, un èxode col·locat entre els anys dramàtics del 1943-1944. En el dibuix es veu l'interior d'un camp de concentració. Hi camina una processó que ve de les pedreres i passa a través de reixats, amb corrent d'alta tensió, d'un *lager* nazi, on els guardians estaven atents amb les metralladores. Al capdavant de la processó, hi va ell, Giovanni Guareschi (precisament aquell que es va donar a conèixer arran del món pel seu *Don Camilo*), amb el sac esquinçat de presoner a l'espatlla. Darrere, una filera molt llarga, allucinant, dels companys. Una situació anàloga a la del deuterò-Isaïes, quan escrivia les pàgines de la consolació. Giovanni Guareschi pujava dalt d'unes taules, dins la barraca miserable, i començava a actuar per no deixar apagar la flama en el cor de cadascun d'aquells homes exhausts i humiliats fins a l'infinit.

El gran escriptor, actor, rapsode, fabulista, rondallaire, autor de diàlegs —com era G. Guareschi— allà entre els presos congregats els explicava faules, anècdotes, llegendes de la terra, contes antics i moderns i interpretava o s'inventava monòlegs, diàlegs de la literatura universal que ell havia llegit o interpretat.

Explicava acudits perquè els seus companys riguessin. S'inventava històries extravagants amb finals ocurrents i feliços que enlluernaven els seus companys. Els recitava poesies i fragments d'obres de teatre... Assajava cançons pàtries. En una paraula: Creava resistència al desànim; Resistents a l'acovardiment; Resistents a la barbàrie; Resistents a la deshumanització; Resistents al desànim; Resistents al bloqueig de tota esperança...

Quina gran obra va fer G. Guareschi només distraient, animant, encoratjant i irradiant esperança! Tot el que va fer en els tres camps de concentració (al de Beniaminovo, al de Sandbostel, al de Wietendorf), així com en les seves obres sobre *Don Camilo*, va ser un himne a l'ànim, al somriure fàcil, a una rialla reconstituent, a la bondat, a la bellesa de la vida i a l'esperança en el Déu de Jesucrist.

(Del llibre «*Ánimo. Ayuda personal*». Claret)